

Boží soud a věčný život

Vše staré vezme za své, ale místo něj nepříjde prázdnota. Místo něj přijde i nové tělo, které pohltí to tělo smrtelné, takže to budeme pořád my, a přece úplně jinak.

Nad konkrétní podobou života věčného, *Tomáš Pavelka* | 7

O posledním soudu	10
Nadějná budoucnost vojenského města	18
Diakonie je stále na cestě – nejen myslibořická	34
Komuniální model církve a evangelické hledání	41

*Anna Rejchrtová a potulný kazatel Petr Brodský
říjen 2011, Bohemka, Ukrajina*

ÚVODNÍK

3 Advent znamená příchod – *D. Ženatá*

ZACHOVÁNÍ ODKAZU PAMÁTEK REFORMACE

4 Příběh zvonu. Rokytník – Domažlice – *M. Čejková*

BIBLICKÁ ÚVAHA

5 Vše směřuje ke království,
jehož panovníkem je Bůh – *J. Veselý*

TÉMA

7 Aby vaše radost byla plná – *T. Pavelka*

10 Soud dějinný a poslední – *J. Hoblík*

OTÁZKA NA TĚLO

15 Co by podle vás nemělo chybět v ráji?

CÍRKEV ŽIJE

17 Misijní aspekty bohoslužeb podruhé – *R. Mazur*

18 Nadějná budoucnost – *D. Ženatá*

20 Ohlédnutí za rokem 2011 – *Pb+*

22 Proč bychom se netěšili, když nám Pán Bůh
školu dal – *R. Špačková*

27 Farářské tabulky – *E. Halamová/DaZ*

28 Chomutovští mají novou modlitebnu
v „cimburowském“ duchu – *J. Kirschner*

28 Muzikant a hráč na nespočet nástrojů – *J. Jun*

29 Zemřel Václav Marek Žilinský – *P. Pokorný*

EKUMENA ŽIJE

30 Sbormistrovský kurz s Lotharem Mohnem
– *P. Běťák*

31 Je modelem pro budoucnost křesťan
bez konfese: – *D. Ženatá*

32 Den reformace v Trutnově – *kir*

33 Dětský den překonával hranice – *L. Klasnová*

DIAKONIE PRO ŽIVOT

34 Diakonie je stále na cestě. Rozhovor
s Pa. Haškou – *P. Hanych*

37 Diakoni v klášteře – *L. Vraj*

38 Dobromila Krupová z Diakonie ČCE

PROKŘIKNI A ZPÍVEJ

38 Závěrečné slovo k letošnímu cyklu – *DaZ*

39 Oslava 230. výročí založení sboru v Nosislavi
– *R. Rařlová*

SLOVO

40 Dvojnáčnost myšlenky – *J. Hoblík*

41 Komuniální model církve a evangelické
hledání – *P. Sláma*

43 Co by mělo zaznít. Ještě k Mašínům – *T. Molnár*

45 S žalmy po těžkých cestách – *Š. Grauová*

46 Vyhasínání mozku Martina Kleina – *L. Ridzoňová*

ÚVODNÍK

Advent znamená příchod

Advent je již v plném proudu. Letos jsme první svíčku na adventním věnci zapalovali sedmadvacátého listopadu a možná díky vlídnému a suchému podzimu se nám to zdálo brzo. Cože? To už jsou jen čtyři neděle do vánoc?

Advent znamená příchod. Připomínáme si narození Spasitele jako dítěte do betlémských jeslí. Jeho druhý příchod jednou v plnosti bychom měli mít na zřeteli stále, abychom na něj byli připraveni. V běhu všedních dnů ale dříme spíše někde v koutku myslí, a tak je dobré si jej aspoň jednou do roka adventem připomenout.

Advent je čas chystání. Pěvecké sbory zkoušejí, děti nacvičují vánoční hru, otevírají se dobročinné bazary, chystají se balíčky pro odsouzené do věznic i pro seniory v domovech, roste počet navštívených křesťanskou službou. Naše úsilí směřuje k tomu, abychom vše nachystané plně a v klidu prožili.

Advent je čas příprav. I redakční rada Českého bratra se na svých setkáních během podzimu zabývala přípravou nového ročníku. Co obměnit a které rubriky zachovat? Jaké celoroční téma zvolit? Již dnes můžeme našim čtenářům prozradit, že mottem ročníku 2012 bude „Co my jako křesťané můžeme nabídnout k tématu...“ a v jednotlivých číslech bude tento seriál reflektovat témata, která se prolínají s celospolečenskými. V prvním čísle to bude, „... církev a majetek“.

Dobrá zpráva v adventu: po konzultacích s ekonomickým oddělením můžeme všem čtenářům sdělit, že cena jednotlivého čísla Českého bratra zůstává stejně jako v předchozích letech 25 korun. Celoroční předplatné zůstává 290 Kč, do zahraničí 790 Kč. Nově bychom rádi nabídli sponzorské předplatné ve výši 600 Kč pro čtenáře, kteří by náš časopis rádi finančně podpořili.

Každý čas příprav a čekání někdy skončí. Advent čtvrtou adventní nedělí. Se zapálením čtvrté svíce se nechme unést sváteční náladou a prožijme vánoční svátky s jejich zvěstí bez shonu a stresu.

Inspirativní čtení v adventu i o vánocích přeje všem čtenářům

Daniela Ženatá

Příběh zvonu

Rokytník – Domažlice

Příběh zvonu se začal psát v roce 1830. Tehdy byl v Budyšíně (Bautzen) odlit zvon k oslavám augsburské konfese. Zvonovina pocházela z tureckého kanónu. Zvon ozdobily portréty Martina Luthera a Filipa Melanchtona a nápis „Bůh s námi“. Jeho hlas se mnoho let ozýval z věže kostela Marie a Marty. Na konci 19. století byl zvon věnován do Čech – do kostela v Rokytníku.

O Rokytníku jsem nikdy neslyšela. Do té doby, než přišel na synodní radu zdvořilý dotaz z města Budyšina na osud zvonu, který byl odtud kdysi dávno do Rokytníku darován.

Rokytník je dnes součástí Hronova. Kdysi však býval samostatnou obcí a v roce 1878 zde byl postaven pěkný novoklasicistní kostel se čtyřbokou věží. Hlas zvonu se po léta rozléhal údolím pod Jestřebími horami až k Turovu, i v době, kdy se Rokytník stal kazatelskou stanicí hronovského sboru. Po letech však kostel osiřel – ti, kteří ještě stáli o slovo Boží, neměli odtud daleko do Hronova. Padlo nelehké rozhodnutí kostel prodat. Ale co zvon? Přece se nestane atrakcí pro nějakého soukromníka? Právě o jeho znehodnocení projednali tehdy starost budyšínští radní.

Příběh zvonu má dobré pokračování i zakončení. Hronovští rozhodně nemínili prodat s kostelem i vzácný zvon. Přemýšleli o tom, že by ho v některém z našich sborů mohli potřebovat a zvon by mohl sloužit dál.

Takový sbor se našel. V Domažlicích. Splnil se tam sen evangelíků vybudovat důstojný stánek k hlásání slova Božího. Sen přerušeny 2. světovou válkou na sebe vzal skutečnou podobu v letech 2007–2008. Nad městským parkem vyrostl působivý moderní kostel se symbolickou věží – chyběl jen zvon.

A tak zvon původem z Budyšina putoval z východočeského Rokytníku až na západ Čech do Domažlic. Posvěcen byl slovem Božím 13. února 2008 a radostně se rozezvučel 29. listopadu

2008 při slavnostních bohoslužbách k otevření kostela.

Příběh zvonu zde šťastně končí. Mně se však

zdá, že nekončí, zvon dál žije a svým zvoněním připomíná dávnou historii a osudy krajiny i lidí tam v údolí Jestřebích hor. A nyní radostně zní nad městem, ve kterém našel své trvalé místo.

Budou vánoce, a my smíme v hlase zvonu slyšet tu věčnou, nadějnou zvěst: „Sláva na výsostech Bohu a na zemi pokoj, lidem dobrá vůle.“

Mahulena Čejková

Vše směřuje ke království, jehož panovníkem je Bůh

Opusť svou zemi a své příbuzné a jdi do země, kterou ti ukážu (Sk 7,3)

Abraham věřil. Jeho poslušná víra se stala vzorem pro každého věřícího, mění jeho život, je náročná. Bůh i Ježíš ji vyžaduje a za ni ručí: „Mějte víru Boží“ (Mt 11,22). Jinak to není víra, ale cosi neurčitého.

Narodil jsem se před 97 lety. Byl jsem pokřtěn ve jméno Boha Otce, Syna i Ducha svatého. Několik kroků od mého bydliště byla YMKA. Tato náhoda podstatně ovlivnila můj život, nasměrovali jej sekretáři YMKY, evangeličtí křesťané, kteří můj středoškolský rozhled rozšířili o tři pojmy: království Boží, církev a křesťanství. Začal jsem chápat, že všechno, co se děje, směřuje k cíli, ke království, jehož panovníkem je Bůh. Vláda lidí jednoho dne skončí a Bůh bude vládnout bezprostředně. Uvědomil jsem si, že se mne to týká, ba pocítil jsem, že je to vzkaz, který jsem později pocítil jako nárok, zvláště když jej vyslovil Pán Ježíš: Pojd a následuj mne. Nejprve jsem si ten nárok pro sebe vyložil tak, že mne vyhání v neděli z domu a vede do shromáždění. Ne já sám, ale s druhými, s celou církví chodím k Bohu.

V církvi se jméno Ježíš stalo živou skutečností, získalo u nás domovské právo přesto, že Ježíš neměl zde trvalé bydliště a byl nakonec vykázán z města Jeruzaléma a za jeho hranicemi popraven na kříži jako zločinec. Křesťanství jsem pochopil jako hnutí, které začalo Ježíšovým kázáním vydat se na cestu do světa a předáváním víry od rodičů k dětem a až k nám. Objevoval jsem zemi, kterou mi Bůh začal ukazovat, o jejichž lidech a dějích napsali inspirovaní lidé všechno, co slouží k poznání i spáse všech. Kniha, *Bible* je tu, svítí mi na cestu víry.

Tomu odpovídá definice víry, za níž vděčíme listu Židům, jenž ji nejprve vyňal z náruče všeobecné nahodilosti (věřím, že nebude pršet) a ponechal ji při Bohu: „Věřit Bohu znamená spolehnout se na to, v co doufáme, a pevně počítat s tím, co nevidíme.“

Při vši své kráse zůstává tato definice v předání. Věřící mluví jinak: „I my jsme uvěřili v Ježíše Krista, abychom došli spravedlnosti z víry v Krista, a ne ze skutků.“ (Ga 2,14) Všimněte si dobře: víra osvobozená z pout zákona dosahuje spravedlnosti svým vztahem k Ježíši Kristu. Mezi prvními jsme byli my, Češi, kteří jsme ji přivítali a oslavili písněmi, z nichž tryská radost. Napříště křesťanství se nebude prezentovat svou závažností, ani svou mocí a bohatstvím, nýbrž evangeliem, radostným poselstvím, že Kristus Pán přijímá hříšníky a jí s nimi. Tomuto radostnému hnutí, které z 15. a 16. století zasahuje do dnešních dnů také tím, že dalo vzniknout novým evangelickým církvím, říkáme reformace.

K tomuto dědictví jsem se přihlásil i já, svémocně jsem kolem roku 1930 vstoupil do Českobratrské církve evangelické, podoben Abrahamovi toliko v tom, že bez konzultace se svou rodinou a svými příbuznými „jsem šel do země, kterou jsem neznal“, kterou mi postupem času otevírala církev, nejprve kazatelská stanice v Kroměříži, z níž mi zůstaly v paměti rodiny Novotných a Klimeckých, jejichž členové se zapsali do dějin celé naší církve.

Trvalo nějakou dobu, než jsem musel korigovat své náboženské nadšení: díval jsem se k Bohu otevřeným oknem a tam někde jsem tušil Boha milosrdného, laskavého, usměvavého. Do toho zasáhlo poznání, které jsem získal z velikonočních kázání a písní, a musel jsem do toho svého otevřeného okna vložit kříž tak, jak tehdy bývalo okno děleno. Bez Krista, toho ukřižovaného a vzkříšeného, bez jeho odpuštění, bez nového vědomí, jaký jsem to ubohý hříšník, odvrácený od Boha – nelze mi obstát. Kristus Pán se vložil i do mé víry tak, abych se na ni, všelijak chatrnou, nespolehal, ale na samého Krista Pána. Tomu jsem se učil a učím se tomu dodnes.

Josef Veselý

Téma – Boží soud a život věčný

foto: Jindřich Štreit, Vilemov 1999

Lávka

Přistoupí ruka k ruce
na opačný břeh?

Z jednoho domu
pod koruny stromů.

Tam či zpět?

Lávce lze závidět.

Podrží Boží internet?

Miloš Vavrečka

Aby vaše radost byla plná

Nad konkrétní podobou života věčného

„Raději aby po smrti nebylo nic. Budeme věčně zpívat – a já zpívat neumím. Budeme sloupem v Božím chrámu – a někde věčně stát je představa horší než všechny ohně pekla.“ Tuhle větu věřící ženy jsem zaslechl a líbí se mi na ní ta pevná víra v zaslíbení Písma i hluboká upřímnost pochyb nad jejich duchovní povahou. Takové otázky by si měl klást každý. Často už jsem ostatně slyšel: „Kristovo učení ano, i jeho zmrtvýchvstání. Ale věčný život pro mne, to si těžko dovedu představit.“ Chybí nám konkrétnost. Přitom věčný život je hlavní „motivace“, kterou Ježíš podkládá svá kázání, naučení i své dílo. A potvrzuje nám sám starou pravdu – bez dostatečně silné motivace člověk nedělá nic. Vždyť, „kde je tvůj poklad, tam bude i tvé srdce“. Z čeho něco potom budeš mít, na co se těšíš, o to budeš usilovat.

Motivace

V naší době časté pokusy přesunout věčný život do současnosti, udělat z něho něco, co je sice už teď, ale má věčnou platnost, nemohou vyjít. Vždyť již Pavel dává celé své úsilí v tomto životě odvážně všanc, když říká: „Máme-li naději v Kristu jen pro tento život, jsme nejobožejší ze všech lidí!“ Život ve společenství sboru, poctivá práce, snaha o lepší společnost, to všechno jistě člověku dodává příjemný a povznášející pocit. I za sebe mohu říci, že asi nikde nejsem tak šťastný jako na bohoslužbách a biblických. Ale z žádné věci, která se na bohoslužbách děje, neplyne nějaké zvláštní vzrušení samo o sobě. Zpívání, poslouchání, promluvy k Bohu? I člověk slabší fantazie si dovede představit větší rozkoše. Stejně tak pomoc bližnímu obnáší často bezradnost, mrzutost – i nudu. Podobně je tomu s prací. Jako v podobenství o rozséváči, provádí všechno křesťanské počínání zoufalá neefektivnost (ujme se jedno semínko z pěti) a člověk často ani nevidí výsledek. Ani nemá, protože „ať neví levice, co činí pravice“. Všechno to má vzrušující smysl, teprve když v tom zahlédneme něco, co nás přibližuje Božímu království, které tu ovšem ještě není. Ovšem jednou přijít musí.

Pokud člověka ke zbožnosti a dobrému jednání nemotivuje vyhlídka na nebe, musí mít nějaký skrytý důvod, nějakou tajnou rozkoš ze svého jednání – ani nechci vědět jakou.

Nebe pro jehovisty

Přitažlivost velmi konkrétních, barevných obrazů nebe bychom neměli podceňovat. Mám na faře ve sklepě rozsáhlou sbírku *Strážných věží*. Rodinné domky na nich svítí novotou, v sadě skví se jara květ a zároveň už spolu s Číňanem a Senegalcem sklízíte plody a všichni se náramně smějete. Možná máte lepší vkus, ale mně se ty obrázky náramně líbí. A líbilo by se mi takhle žít. Ovšem *Strážná věž* nám občas předkládá i obrázky ze života hříšníků, z kokainových mejdanů s tanečnicemi a pokrovými turnaji – a po pravdě řečeno, jestli si můžeme vybrat...

Že nebudeme zklamáni, vyjadřují obrazy ze Zjevení, kde vzkříšení neustále chválí Boha a je jim do zpěvu.

Radovánky orientálních rozměrů nám pro změnu předkládá nebe Mohamedovo. Právě ty tanečnice, víno v potoce atd. Líbí se mi to všechno. Jenže konkrétní nebe mají zádrhel; nenabízejí navíc nic než to, co si člověk může dovolit už teď, pokud má dost štěstí nebo cílevědomosti. Co když vás to všechno omrzí? Pěkný domeček s ovocným sadem obývám už teď, mám i přátele jiných jazyků a ras, a přece mne někdy chytá mrzutost. Gautama Buddha měl rovnou palác, harém a snídal páva s mákem, a přitom to bylo přesně to peklo, ze kterého se snažil uniknout meditací – všechna čest buddhistům za tenhle postřeh. Ovšem i moudrý král Šalomoun měl to všechno. A dobře nám v knize Kazatel píše, že „všechny věci jsou tak únavné, že se to ani nedá vypovědět“. Jehovistické a mohamedánské nebe můžete mít už teď a je k němu daleko přímější cesta než křesťanské ctnosti. Konkrétně peníze. A za druhé, ti, kteří ho dosáhli, nejsou prosti mrzutosti.

Za vším je Duch

A tak se nám zase vrací „duchovní nebe“, na které dávali takový důraz církevní otcové. Trochu nuda. Trochu moc pro intelektuály – ba možná i pro intelektuály trochu moc duchovní.

Ale možná jen nerozumíme hloubi prožitku těch církevních otců, a nakonec i autorů Písma. Třeba ono věčné hledění na Boha – nezapomněli jsme, že Bůh je přece neviditelný? Už nyní Boží velikost vidíme pouze zprostředkovaně. Ve chvílích, kdy je nám dobře s přáteli, smějeme se a přejeme si, aby ta chvíle nikdy neskončila. A také v jeho stvoření, ano, tehdy, když se v sadě skví jara květ. Takhle dokáže vidět Boha i kojeneček, i mentálně postižený, i člověk v posledním stádiu Alzheimerova onemocnění. Takové vidění světa není ze světa, je duchovní – a přece to není něco „jen pro intelektuály“. Taková chvíle není jen emoce – člověk ve chvílích, kdy je vděčen Bohu, také čichá, chutná, cítí na kůži teplo či chlad. Buší mu srdce, lehce dýchá. Podle schopností o té chvíli přemítá rozumem. Všechny složky člověka jsou zapojeny rovným dílem.

Krásou a radostí není jediný prožitek, po kterém zde člověk prahne. Žízí také po spravedlnos-

ti, už jako dítě. Spravedlnost je také věc čistě duchovní, a přece ji vnímá i duše a tělo. Také velikost hledáme v životě – i dítě je nadšené představou obrovských galaxií a hvězd a hlubokých propastí. Jak přitom s naším životem souvisí, zda má nějaká prohlubeň hloubku pět, nebo pět set metrů? A přece se nás vše nadlidsky velké už od dětství nějak týká. Nějak – duchovně.

Už dnes máme zkušenost s rajskými, extatickými zážitky, z nichž každá je nějak zakořeněna ve vlastnostech Božích: jeho moudrosti, spravedlnosti, velikosti, nekonečné moci a tvořivosti. Ale vždy jen na okamžik. Časem, i když se díváme na stejnou věc, i když zažíváme stejnou věc a potkáváme stejné lidi, cosi nám v tom nadšení brání. Vina, pocit krivdy, omrzelost a únava životem – a to vše plyne z hříchu, našeho či druhých lidí. Z hříchu, pro nějž podle Pavla propadlo odsouzení i celé stvoření.

A tak je křesťanská idea nebe správná a stojí za to vyměnit za ni cokoli, i život. Protože za každou naši touhou jsou hodnoty, které nejsou ani tělesné, ani intelektuální, které prostě jsou. – Mimo nás, v Bohu. Prožíváme je tělesně i duševně, prožíváme je v čase. Bůh nás jako

tělesné, duševní a časové stvořil. A věřím, že věděl proč, že to bylo dobré a že na svém záměru nezmění nic ani s novým nebem a novou zemí.

Všechno to má vzrušující smysl, teprve když v tom zahlédneme něco, co nás přibližuje Božímu království, které tu ještě není. Ovšem jednou přijít musí.

Co víme najisto

Konkrétně: Budeme mít jistě tělo – i vzkříšený Ježíš měl tělo, dalo se na něj dokonce sáhnout. Pavel mluví o duchovním těle – duchovním ale nemyslí „pomyslné“, nýbrž tělo duchovních hodnot – tělo radostné, tělo, které nás nezotročuje, ale naopak poslouchá, tělo, kterému rozumíme. Budeme jistě jíst – Ježíš zaslubuje učedníkům „Já vám udělují království, jako je můj Otec udělil mně, abyste v mém království jedli a pili u mého stolu“, Ježíš sám po vzkříšení s učedníky jí a žalmý jsou obrazů hostin v Božím království plné. To jsou, řekl bych, „tvrdá data“ o budoucím životě, která Písmo poskytuje. Není jich zase tolik, ale pro hrubou představu stačí; nejvíce člověku hladovému, nemocnému a opuštěnému, kterému je evangelium určeno nejprve.

Ještě jedna věc, oříšek: Po vzkříšení se lidé nežení ani nev dávají, to víme také najisto. Možná

tahle věc je na celou úvahu o tom, jak se v sexualitě velmi tělesně projevují duchovní potřeby člověka (tedy opačně, než jak se domnívají freudiáni) – potřeba blízkosti, moci i podřízenosti, jinakosti. Proto se církev připodobňuje k nevěstě a Kristus k ženichovi. Snad ale nakonec tohle podtrhuje celé sdělení článku – po čem tělo na nejhlubší rovině prahne, je Duch. A Šalomoun, kterého jsme už zmínili, byl nakonec znuděn i svým tisícem žen (ony jím nejspíš taky).

O věčném životě víme jen pár detailů, které stačí pro hrubou představu. Víc nejspíš nemá cenu sdělovat, protože představivost mnohých je tak raněna životem zde na zemi, že už si ani nic hezkého představit nedovedou (chápu je), a tak by je více detailů jen zavádělo. Staré nebe a stará země beztak pomine a s nimi i veškerá špatná zkušenost. Podstatná jsou Kristova slova, která si vykládám takto: po vzkříšení to budete vy. Sedneme si ke stolu, něco zakousnem, napijeme se, probereme to. „Proste a dostanete, aby vaše radost byla plná.“ Že nebudeme zklamáni, vyjadřují obrazy ze Zjevení, kde vzkříšení neustále chválí Boha a je jim do zpěvu. Takže co trápilo onu ženu, je už výsledek mnoha dalších věcí. Najde se řešení pro každého z nás, protože na to bude celá věčnost. Přijdiž milost a pomiň tento svět!

Tomáš Pavelka

UPOUTÁVKA

Deník staré paní – audio CD

Nahrávka vznikla letos podle knihy Jiřiny Šiklové *Deník staré paní* vydané nakladatelstvím Kalich v roce 2008. Nyní vychází zkrácená verze na audio CD. Čte Nina Divíšková, úvod Jiřina Šiklová (celková délka 1 h 20 min).

Knihla oblíbené socioložky formálně napodobující deníkové zápisky jedné staré ženy představuje svébytnou reakci na problém stárnutí populace. Stará paní tu není alegorií Stáří, které chrlí abstraktní a nudné poučky o tom, jak se snadno a rychle vyrovnat s mnohými obtížemi, jež stárnutí přináší, ale je živou postavou, která se ke svým poznatkům prodírá cestou mnohdy velmi nesnadnou. Posluchačům budou jistě její mnohdy popuzené, až křečovitě reakce na průvodní jevy současné doby blízké. I proto má deník takovou naléhavost a působivost. Je možno jej považovat za praktický návod k použití pro seniory i lidi na sklonku produktivního věku. Učí nás přijímat stáří nikoli jako pouhý úbytek sil a schopností, ale jako období zralosti, jako fázi náležející k plnosti lidského života. Zároveň přitom zcela věcně a nesentimentálně upozorňuje na řadu kroků, jež

mohou těžkosti, které mohou stáří provázet, usnadnit nebo jim dokonce předejít.

Jiřina Šiklová vydala v minulosti v Kalichu úspěšné tituly *Deník staré paní* (2003), *Dopisy vnučce* (2007), *Matky po e-mailu* (2009) a knihu rozhovorů *Bez ohlávky* (2011).

Soud dějinný a poslední

Slovo „soud“ nemá vůbec dobrou pověst, už jen kvůli častým zkušenostem se soudnictvím. A představa Boha-soudce zase jako by narušovala představu Boha zosobňujícího lásku a milost. A konečně poslední soud jako by navíc evokoval práh na cestě do pekla.

Zbožná fantazie nejde ale vždy dohromady s biblickým poselstvím. A podle něho rozeznáváme dvojí soud: dějinný a poslední. Poslední soud přitom nelze pochopit bez pochopení soudu dějinného, a tudíž je třeba se dovolávat pro své pochopení hebrejské dějepisné literatury a hebrejských proroků. Už to je ale složité až až, i když to zní na pohled prostě, a proto s chybnými představami o Božím soudu si člověk nesnadno poradí.

Podle Bible nelze ani tvrdit, že by poslední soud byl jen jakousi automatickou propustkou do nebe. Jakože je rozdíl mezi ovce a kozami, takové tvrzení není ani nejvhodnější možností úniku před podezíráním křesťanů, že straší posledním soudem. Nejde totiž o strašení, nýbrž o očekávání: ten, který byl ukřižován – tato sebe obětovavší oběť v důsledku lidského hříchu – má věrohodné oprávnění k výkonu soudu. Ale smyslem tohoto soudu je něco jiného než odsudek. Vždyť ani pozemský soud není (s výjimkou autoritativních a totalitních politických režimů) automaticky na odsudky a vydává rozsudky nejen negativní. A speciálně poslední Boží soud lze pochopit díky prorocké tradici (srv. např. Izajáš 1,24–28) jako tříbící proces, do něhož člověk vstupuje již nyní a jímž překročí konec dějin, takže se stane součástí překonání dějin. A milost v něm se projevující, vlévající do člověka kanálem víry, není kontrastním protipólem soudu, nýbrž je jeho součástí jako výraz milostivého Soudce.

V zájmu konkretizace – jak si dnes představit příští Boží soud? V obecném rozměru jako otevřený výhled z hrozeb civilizace, včetně všech podceňovaných, ve smyslu evangelictví bližším jako překonání paradoxní koexistence nekritizovatelnosti lidských skutků a všudemohně přítomného sudičství. O obojím již Ježíš řekl své dostatečně, že to před Boží tváří neobstojí. Naopak před ní dostane volný průchod naprostá úleva od zlého.

Jiří Hoblík

UPOUTÁVKA

Sbírka pohřebních kázání

Sbírka obsahuje také modlitby, formulář, lekcionář a dvě hotová shromáždění, jak je sestavil Bohuslav Vik s pomocí sedmi ochotných přispěvatelů. Uživateli internetu je dostupná na adrese www.e-cirkev.cz v sekci Duchovní inspirace (v hlavičce webových stránek vpravo nahoře) v podsekci Kázání.

Spolupracovníkům a laskavým pomocníkům u internetu děkuje a požehnaný užitek bratřím a sestrám v kazatelském úřadě přeje Bohuslav Vik.

OTÁZKA NA TĚLO

Co by podle vás nemělo chybět v ráji?

Miloš F. Pechar,

pracovník střediska Diakonie pro nevidomé
Já.

Petr Brodský, potulný kazatel

Příjemná hospůdka s andělskou obsluhou!

Eliška Baťová, hudebnice

Radost, Poznání, Plnost a hlavně silná a zcela neodlučitelná přítomnost Boha i všeho dobrého ze všeho a všech.

Leonardo Teca, kazatel

Boží trůn a míče na fotbal. :-)

Pedro Ngonga, muzikant

Boží přítomnost – pokud možno ve své celé velikosti.

Martin Balcar,

vedoucí oddělení vnějších vztahů Diakonie ČCE
No tak mně by zcela skromně a pokorně stačilo, kdybych tam nechyběl ani já.

Marie Medková, vedoucí oddělení mládeže ÚCK

Ta nejlepší hudba mnoha žánrů, humor a jahody.

Zdeněk Turek, chomutovský kurátor

První, co mě napadlo, je „láska“, ale to je asi samozřejmost. Taky si myslím, že by tam nemělo chybět povědomí, že existuje něco jako „zlo“, aby se nezapomnělo na celý ten proces poznávání dobrého i zlého. Vždyť i psychologové vědí, že bez „zlého“ nelze to „dobré“ poznat ani pochopit.

Marta Calajová, krajská hygienička

Co mne napadlo jako první, tak manžel, ale kdybych přemýšlela dál...

Janka Haluková, někdejší fundraiserka

Určitě by neměla chybět víra v Boží dobro a také knihy.

Pavel Balusek, chemik

Moji kamarádi a přátelé.

Eva Benešová, vedoucí oddělení výchovy ÚCK

Co – klid. Kdo – hodní a dobří lidé, kteří se nenechali pokřtít.

DaZ

SYNODNÍ RADA

Z titulů projednaných na zasedáních 18. 10., 1. 11. a 15. 11. 2011 vybíráme:

Sbory a pracovníci

Synodní rada potvrdila volbu Kateřiny Rybárikové za jáhenku v Nikolčicích a Hustopečích na pracovní úvazek 0,3 v každém sboru, Ondřeje Koláře za druhého faráře v Praze-Kobylisích na plný úvazek, Eriky Petříčkové za farářku v Kyjově na poloviční úvazek. Promíjí Tomáši Novotnému absolvování vikariátu a uděluje mu osvědčení o způsobilosti k ordinované službě faráře.

Pověřila Lenku Mikulíkovou jako pastorační pracovníci na Vsetíně–Horním sboru na poloviční úvazek, prodloužila pověření Dany Tiché na 25% úvazek ve sboru Sázava a Blanky Mackové v Jasenné a Liptále, v každém sboru na úvazek 25 %. Dále pověřila Evu Halamovou k dobrovolnické duchovenské službě v Nemocnici Na Františku v Praze.

Na vědomí vzala SR nesoulad mezi seniorátním výborem Jihočeského seniorátu a staršovstvem tábořského sboru v pohledu na kandidaturu Anny Kvasničkové do staršovstva. V této věci synodní rada neruší rozhodnutí seniorátního výboru a zamítá odvolání členů staršovstva sboru.

Fakulta a bohoslovci

SR souhlasí s výplatou stipendia studentovi Filipu Ženatému na rok 2011/2012 ve výši 10 tisíc korun. Studentka Zdeňka Klára Černá předložila zprávu o průběhu předepsané praxe ve sboru v Chrudimi, SR ji vzala na vědomí.

Správa církve

Na vědomí vzala SR zprávy ze zasedání seniorátních výborů Brněnského (2x), Východomoravského (2x), Chrudimského, Moravskoslezského, Jihočeského (2x) a Poděbradského seniorátu.

Senior Lubomír Červenka zaslal zpětně zápisy z vizitací proběhlých před rokem a více. SR vzala na vědomí zápisy z vizitací 2010 ve sborech Odry, Štramberk, Hranice na Moravě a Krnov. SR přijala rovněž zprávu o mimořádné vizitaci ve FS Javorník ze dne 16. 1. 2011.

SR potvrdila volbu seniorátního kurátora Jana Růžičky, který byl zvolen konventem Jihočeského seniorátu. Dále byli zvoleni členové a náhradníci seniorátní pastýřské rady a seniorátní představenstvo Jeronymovy jednoty.

Schváleno bylo zapojení ústřední církevní kanceláře do fairtradového programu na rok 2012.

Výchova

Do pracovní skupiny poradního odboru pro děti (POD) jmenovala synodní rada Ladislava Beneše, Evu Šormovou, Petru Šlapánkovou, Ivanu Procházkovou, Rut Kučerovou a Jana Tkadlečka.

Mládež

Synodní rada jmenovala do martinského grémia (zabývá se bohoslužbami u Martina ve zdi) Jana Orta, Daniela Knotka, Michala Samiece a Pavla Grolla.

Zahraniční sbory

SR vzala na vědomí zprávu Evy Zdražilové o podzimní cestě do krajanských sborů na Ukrajině a se znepokojením přijala informaci o stavebním stavu kostela v Bohemce. Ukládá Petrovi Brodskému, aby tuto situaci projednal se zástupci sboru a krajanského spolku.

Hospodaření

Ve věci dlužného nájemného v domě v ulici Dr. Zikmun- da Wintra č. 15 v Praze ukládá synodní rada ústřední církevní kanceláři, aby ve spolupráci s JUDr. Tomáškem důsledně jednala s nájemnicí bytu č. 21 o vymáhání dlužného i běžného nájemného. Doporučuje rovněž využít volné byty ke krátkodobému pronájmu studentům.

SR vzala na vědomí uzavření smlouvy o nájmu podniku mezi Východomoravským seniorátem ČCE

a společností Sola Resort, s.r.o. Smlouva řeší situaci rekreačního objektu Sola gratia.

Jeronymova jednota

SR souhlasí s poskytnutím půjčky na financování projektu sboru v Jičíně ve výši 1 081 224 Kč z prostředků finanční rezervy. Svědeckost přijala zapojení F. Straky do přípravných prací a pověřuje jej občasným dohledem nad realizací a financováním tohoto projektu.

Ústřední shromáždění JJ rozdělilo sbírky darů za rok 2011 ve výši 2 311 465 Kč, doporučilo k udělení příspěvku od MK ČR na opravu a údržbu církevního majetku v roce 2012 žádosti sborů Vrchlabí, Chodov u Karlových Varů a Prostějov. K zařazení do projekt-katalogu GAW 2013 doporučilo projekt sboru Poděbrady. Rozhodlo, že výtěžek sbírky Hlavní dar lásky 2012 obdrží sbor Sázava.

Evangelická akademie

Synodní rada podpořila žádost Konzervatoře EA Olomouc o zvýšení kapacity žáků v jednotlivých oborech.

SR souhlasí se záměrem spolupráce ČCE a České biskupské konference v oblasti školství a pověřuje Martina Čecha, aby vypracoval a předložil smlouvu o spolupráci pro rok 2012.

Ekumena

Na synod saské církve v Drážďanech, který proběhl v listopadu, byla delegována Martina Šeráková. Na valné shromáždění ERC v Praze (30. 11.) Joel Ruml, Lia Valková a Gerhard Frey-Reininghaus. Na Den

reformace do Vídně (28. 10.) byla vyslána Olga Smetanová.

SR vzala na vědomí zprávu Jiřího Tenglera z pracovního setkání saských superintendentů v Míšni, zprávu Jany Špinarové ze zasedání výročního zasedání Evangelického pracovního kruhu pro otázky vyznání v Berekfördö, zprávu Tomáše Matějovského z jazykového kurzu v Erlangenu, zprávu Pavla Kašpara o průběhu synodu Evangelické církve v Rakousku, zprávu Ladislava Moravetze z Evropské konference pro církevní hudbu ve Štrasburku, zprávu Jaroslava Pechara ze synodu EKBO v Berlíně a zprávu Lubomíra Červenky ze synodu SCEAV v Českém Těšíně.

DaZ

EVANGELICKÁ AKADEMIE

Setkání zaměstnanců škol EA v Bělči

První listopadový pátek a sobotu se již tradičně sjíždějí do Tábora J. A. Komenského v Bělči zaměstnanci škol EA. Letos přijelo 25 zástupců ze všech škol EA a části setkání se účastnil také Pavel Kašpar, člen synodní rady. Vedle školních novinek, výměny učitelských zkušeností a osobních rozhovorů jsme se letos zabývali tématy syndrom vyhoření a hranice u pomáhajících profesí. Obě přednášky proslovila Kateřina Lachmanová. V rámci našeho setkání jsme se s poděkováním rozloučili s Martinem Čechem, dnes již bývalým ředitelem ústředí EA.

RoS

WWW.E-CIRKEV.CZ

Nová struktura webu e-cirkev.cz

Struktura všech tří úrovní menu a grafická podoba prošly zásadní proměnou. Levé menu bylo rozděleno do tří základních okruhů (Kdo jsme, Čemu věříme, Co děláme), které jsou dále přehledně děleny. Důležitou změnou je i soustředění dokumentů na webových stránkách do jednoho místa (horní menu, přímo v hlavičce). Méně viditelná, nicméně důležitá změna je i v přehlednějším členění jednotlivých rubrik, jejich sloučení do logických celků a propojení souvisejících témat.

Informace o časopise Český bratr i jednotlivá čísla ročníků 2010 a 2011 ve formátu pdf najdete v sekci Publikace.

DaZ

V měsíci prosinci slaví kulaté nebo půlkulaté narozeniny (od padesáti let výše) tito současní a bývalí pracovníci v církvi:

Eva Šormová 55
František Pavlis 70
Miroslav Čejka 60
Jan Šoltész 80
Petr Čapek 75
Pavel Ruml 55

ZE SVĚTA

Usnesení k aktivnímu vystupování proti pravicovému extremismu

Synod Evangelické církve Německa, který zasedal v listopadu v Magdeburku, vydal toto usnesení:

1. Synod Evangelické církve Německa podporuje protest proti pravicovému extremismu v naší zemi, obzvláště všechny občanské iniciativy, které se nazývají pro demokracii a lidskou důstojnost a staví se proti rasistickým, antisemitským a pravicově extremistickým postojům a strukturám.
2. Synod žádá Radu Evangelické církve Německa, aby prosazovala u Spolkové vlády další podporu dobrovolnické i profesionální občanské angažovanosti pro demokracii a toleranci proti pravicovému extremismu. Musí opustit vše, co zabraňuje občanské angažovanosti nebo k ní bere odvahu. (...)
3. Synod povzbuzuje jednotlivé křesťany i sbory, aby se angažovali proti ideologiím, které jsou extremistické a nepřátelské k lidem. Bezpodmínečnou podmínkou pro křesťany, následující Krista, ovšem je naprostá mírumilovnost všach akcí i forem protestu. Rozumíme všem lidem, kteří z důvodu svědomí nenásilně blokují neonacistické demonstrace. V dějinách Spolkové republiky Německo to vícekrát vedlo k pozitivním změnám v politice a společnosti.

Magdeburk, 9. listopadu 2011

předsedkyně Synodu Evangelické církve Německa

Katrin Göring-Eckardtová

Dluh Evangelické teologické fakulty UK nebude navyšován

Podle děkana ETF Jindřicha Halamy nebude navyšována částka, kterou dluží fakulta za nájem budovy v Černé ulici v Praze. Dluh ve výši přes dva miliony korun, který platil ve chvíli vydání ČB 11/2011, by již neměl platit v době vydání tohoto čísla. „Slíbili jsme, že dluh na nájmu nevzroste, a snažíme se to splnit. Splacení loňského dluhu však zůstává otevřeným problémem,“ řekl v rozhovoru pro časopis *Český bratr* děkan Halama. Dluh za rok 2010 na nájemném vůči ÚCK ve výši 1,3 milionů korun vznikl podle Halamy souhrou několika nepříznivých okolností: „Granty a vědecké projekty vynesly výrazně méně peněz, počet studentů teologie se zřetelně snížil (fakulta měla nejméně absolventů od roku 1993) a přišla úsporná vládní opatření,“ uvádí Halama.

Celý rozhovor, ve kterém se děkan ETF vyjadřuje i k okolnostem koupě budovy fakulty v Černé ulici a k velkému nasazení zástupců církve i fakulty na jejím získání, bude otištěn v lednovém čísle *Českého bratra*. Halama ve svých odpovědích nabízí i východiska. Jednou z možností je symbolický nájem pro fakultu. Ta by však na sebe vzala závazek starat se o všechno, co s budovou souvisí. Anomální situaci, kdy fakulta sídlí v budově, která nepatří univerzitě, by podle Halamy mohl vyřešit i prodej budovy Univerzitě Karlově. **Kir**

ÚSTŘEDNÍ CÍRKEVNÍ KANCELÁŘ

Personální změny v ÚCK

Několika otázkami k situaci v ÚCK jsme vyzpovídali vedoucí tajemnici Lydii Gallusovou.

Jakými změnami byla z finančních důvodů nucena projít ÚCK a od kdy změny platí?

V ústřední církevní kanceláři došlo k 1. 10. z důvodu přijetí úsporných opatření ke snížení počtu zaměstnanců a z toho vyplývající reorganizaci činnosti.

Důvodem těchto změn je nedostatek finančních prostředků na mzdové náklady pro rok 2012. Došlo celkem k redukci o šest pracovních úvazků, protože příjmy z výnosů z pronájmů budov, ze kterých je chod ústředí církve dosud z převážné většiny financován, poklesly do té míry, že pro rok 2012 je nutno počítat s částkou o cca 2,25 milionu nižší.

Změna postihla všechna oddělení s výjimkou těch, která zajišťují nezbytný chod (oddělení personální, mzdové a sekretariát).

Proč odešel po necelém roce působení ve funkci personálního náměstka ÚCK Jan Dus? Souviselo to se ztenčováním kanceláře?

Ne, odchod J. Dusa spadl časově do tohoto těžkého období souhrou okolností, s uvedenými změnami nijak nesouvisí. Jeho odchod byl víc než překvapivý, neplánovaný, velice nás to mrzelo. Spolupráce byla velmi dobrá a měli jsme společné plány. Pro kancelář jeho odchod znamenal značné oslabení a zátěž právě v mimořádně napjaté situaci. Odešel navíc v době, kdy se po zapracování mělo vše začít zúročovat. Také to jistě nebyl dobrý signál do církve a vyvolal různé dohady.

Za jakou nabídkou šel?

Domnívám se, že Jan Dus dostal lákavější nabídku, která mu mj. i charakterem práce více vyhovovala. Ihned po dočerpání dovolené začal pracovat v Diakonii ČCE.

Co je v pracovní náplni personálního náměstka ÚCK?

Náměstek pro personalistiku a vzdělávání, jak správně zní název funkce, má na starosti oblast personální agendy zaměstnanců ČCE a je kontaktní osobou na straně jedné kazatelů, vikářů, jáhnů, kandidátů služby v církvi, bohoslovců, pastoračních pracovníků, kaplanů a zaměstnanců ÚCK – na straně druhé, zpracovává personální koncepci, metodické pokyny. V oblasti vzdělávání je odpovědný za chod a aktivity oddělení výchovy a vzdělávání, oddělení mládeže a EA. Zde bude do budoucna velká změna – personální náměstek převezme i přímo řízení Evangelické akademie. Funkce personálního náměstka byla nově zřízena k 1. 9. 2010 a osvědčila se.

Chybí nyní v ÚCK náměstek pro personalistiku? Kdo tu práci dělá nyní?

Ano, ta osoba chybí citelně. Agendu personálního náměstka jsem musela převzít já sama. Samozřejmě ale není možné vše vykonávat naplno.

Je naděje, že se místo brzo obsadí?

Ano, nový náměstek již byl vybrán, ale nastoupí až v novém roce.

kolegů od rozdělané práce. Zajímalo nás, co ho vedlo k těmto krokům, proto jsme mu položili několik otázek.

Co tě na této práci personálního náměstka bavilo a co bylo těžké?

Na ÚCK jsem pracoval rád. Těšily mne dobré vztahy mezi kolegy i se synodní radou. Bavilo mne být ve stálém kontaktu s faráři a seniory. Součástí mé práce bylo také promýšlení personální politiky ČCE (jak po odluce?) a ÚCK (jak velká má být kancelář? jakou činnost má vykonávat?).

Proč jsi po roce působení v této funkci odešel?

Při sestavování rozpočtu na letošní rok jsme se ocitli na křižovatce. Kvůli propadu příjmu z nájmu jsme na provoz kanceláře neměli stejné finanční prostředky jako v předchozích letech. Já jsem byl přesvědčený, že je v dané situaci třeba radikálně omezit činnost kanceláře, byť by to bývalo pro církve znamenalo mnohem nižší úroveň servisu, než na jaký je zvyklá a jaký se samozřejmostí přijímá. Jiný návrh byl požádat zahraniční partnery o dar, který by schodek pokryl. Tato druhá varianta zvítězila. Já jsem si stále zřetelněji uvědomoval, že toto řešení nedokážu obhajovat. Proto jsem 30. června podal výpověď. (Konečným momentem mého rozhodnutí bylo jednání synodu, který rozpočet schvaluje.)

Kde pracuješ nyní?

Od začátku září pracuji v Diakonii ČCE. Vedu Středisko humanitární a rozvojové pomoci. Naše práce má dvě větve: humanitární pomoc v tuzemsku a rozvojovou pomoc v zahraničí. Středisko vzniklo teprve letos, máme však na co navazovat. V České republice pomáhala Diakonie při povodních už několikrát. V zahraniční rozvojové pomoci už léta spolupracujeme s Rumunskem. Rozvíjíme dál pomoc Etiopii, kde Diakonie podporuje projekt místní luterské církve pečující o sirotky rodičů, kteří zemřeli na AIDS. Mým cílem je vytvořit takové spektrum důvěryhodných a průhledných rozvojových projektů, na které – budete-li chtít – můžete s chutí a důvěrou přispět.

DaZ

Někdejší poličský farář Jan Dus pracoval jako personalista ÚCK. Po roce odešel podle názoru některých

CÍRKEV ŽIJE

Tabulkys ažurou z Horňácka

Misijní aspekty bohoslužeb podruhé

Duchovní cesta lidí původem zvenčí, kteří se stávají evangelíky až v čase dospívání nebo dospělosti, obvykle není přímočará. Má různá nečekaná zdržení a slepé uličky, a proto potřebuje také co nejvíce kvalitních ukazatelů a dobrých rádců. Pokud už takový člověk „na cestě“ sebere odvahu a navštíví naše bohoslužby, velmi záleží na tom, jakou zkušenost na nich učiní. Může mnoho získat, ale také mnoho ztratit. Proto se ve volném cyklu Misijních inspirací již podruhé v řadě zabýváme misijními aspekty bohoslužeb.

Hudba a zpěv, řeč liturgie a kázání...

První hrst postřehů míří k nám, kazatelům. Řeč, kterou vedeme liturgii i kázání, má být prostá, živá a moderní. Ježíšovy promluvy – to je smršť napínavých a zajímavých příběhů, obrazů, ilustrací... Jeden apel stíhá druhý, otázka následuje otázku. Kázání má být přehledné a jeho osnova by měla být posluchačům zřetelná, ať ji tvoří vyprávění biblického příběhu nebo důrazy, které chceme shromážděným předložit. Užijeme-li např. v kázání termínů jako „milosrdenství“, „hřích“, „milost“ nebo „láska“, měli bychom vždy vysvětlit či upřesnit, co tím myslíme. Největším hříchem farářů je, když lidi nudí evangeliem, říká jeden zkušený kazatel.

Možností, která má svá úskalí, ale i velké příležitosti, jsou tematická kázání nebo dokonce tematické cykly. Nejživější ohlasy jsem měl na kázání z cyklů jako „Zabíjáci našich rodin“, „Vady křesťanů“, „Ožehavé otázky“ nebo „Peníze libeňského evangelického sboru a já“. Na jedné straně jsem si uvědomoval tenký led, na který v těchto tématech vstupují. Na druhé straně jsem však jako pastýř sboru chtěl členům sboru nabídnout inspiraci pro jejich zcela aktuální starosti a otázky.

Pro celkové vyznění bohoslužeb je kromě celkové atmosféry, kázání a liturgie důležitá hudba. Zpěv je klíčovým emocionálním prvkem evangelických bohoslužeb a má mu být věnována stejně pečlivá příprava jako např. přípravě kázání nebo modliteb. Vybírat často neznámé písně, doprovázet nepřesně nebo pomalu, nezařazovat alespoň občas písně s kytarou – to jsou zřejmě nejčastější chyby, kterých se v této oblasti dopouštíme.

Zvláštní vánoční příležitosti

Ve většině oblastí naší republiky zůstávají vánoce posledními církevními svátky, kdy vyrážejí do kostelů pravidelně i lidé jindy kostely a modlitebny nenavštěvující. V našem evangelickém prostředí se pak nabízejí dvě vánoční bohoslužebné příležitosti s výraznějším misijním přesahem.

Prvními jsou bohoslužby s vánočním divadlem nebo s jinými vystoupeními dětí a mládeže. Podíl dětí a mládežníků na programu bývá totiž větší, než je výrazný, že jejich rodinám připadá zcela na místě pozvat příbuzné, sousedy nebo známé „na divadlo“. Kladnou roli zde hraje i kreativita a pestrost odrážející různé schopnosti těch, kdo vystoupení připravují. Na obou místech, kde jsem jako kazatel doposud působil (Ostrava a Praha –Libeň), šlo každoročně o nejnavštěvovanější bohoslužby.

V mnoha sborech se namísto dřívě běžného bohoslužebného slavení Narození Páně a Štěpána dnes scházíme na Štědrý den odpoledne nebo večer a pak na svátek Narození Páně. Mám za to, že tento vývoj kopíruje přístup většinové české společnosti k slavení vánoc a že není nutné se mu bránit. Bohoslužby na Štědrý den večer se pak nabízejí jako druhá výrazná misijní příležitost.

U obou těchto bohoslužeb pak jistě stojí za zvážení, jak jejich misijní potenciál využít co nejvíce: konat je např. v neobvyklém čase nebo prostoru (vánoční divadla se např. z kapacitních důvodů někdy hrají v kulturních nebo společenských domech)? Připravit pro ně speciální pozvánky? Zařadit do jejich průběhu vhodné hostovské hudební vystoupení?

Roman Mazur

Nadějná budoucnost

Navzdory komunistické minulosti

Bílá dodávka potulného kazatele Petra Brodského vyjela v říjnu opět na dalekou cestu. Cílem byly krajanské sbory na Ukrajině, vzdálené osmnáct set kilometrů od vlasti. V Bohemce slavili 15. výročí otevření Betlémské kaple a vzpomínali, že před dvaceti lety, kdy kostel ještě nestál, křtil farář Václav Hurt v místním kulturním domě dvacet či třicet věřících, dospělých i dětí. Tentokrát jsme v něm zakusili pohostinnost u plných stolů a byli spolu při programu, který k výročí nacvičil místní krajanský soubor Bohemské frajerky i děti ze školy. Ve Veselynivce se prolínala pohostinnost domácnosti Marie Provazníkové s přátelským přijetím všech ve shromáždění. To zde snad ani jinak nejde. Slavili jsme společně nedělní bohoslužby s večerí Páně, vzpomínali a zpívali. Silné zážitky však tentokrát byly ještě jinde, v městě vzdáleném hodinu jízdy, kde vznikla pod křídly krajanského spolku nová kazatelská stanice.

Pervomajsk

Už název tohoto stotisícového města zní jako ze socialistického slovníku. Cítíme za ním třepetalky v průvodu a tribuny s komunistickými pohlaváry. Za éry Sovětského svazu to bylo město vojáků, turista tu neměl co pohledávat a cizince by sem vůbec nepustili. V blízkém okolí města bylo deset vojenských posádek strategického významu s úložištěm raket nesoucích jaderné hlavice. Většina obyvatel města nacházela práci ve vojenské mašinerii od výzkumu nukleárních zbraní až po řidiče či učitelky. Když v rámci perestrojky podepsali ruský prezident Gorbačov s americkým prezidentem Reaganem smlouvu o odzbrojení, tisíce tun vojenské techniky se staly adepty na sešrotování a téměř všichni přišli o práci. Probudila se zde však krajanská komunita a vznikl spolek Nová Bohemka.

Muzeum raket

V pátečním odpoledni jedeme za město, daleko do polí. Z deseti vojenských objektů se vším zabezpečením a podzemním úložištěm nejobávanějších raket světa bylo devět zničeno, rozebráno

a zalito betonem, jeden slouží jako muzeum. Provází nás voják v maskáčích, bývalý obsluhovatel zařízení. Má vše v malíku a s láskou vypráví o životě v posádce během ostrého nasazení. Rakety byly ukryty pod zemí v padesát metrů hlubokých šachtách. Každá raketa měla pětatřicet metrů, dolet patnáct tisíc kilometrů a nesla deset jaderných hlavic, z nichž každá měla dvěstěkrát větší údernou sílu než atomová bomba, která dopadla na konci války na Hirošimu. Dovedeme si vůbec představit tu ničivou sílu? Rakety byly v plné pohotovosti namířené na Ameriku po mnoho let. A Pervomajsk nebylo jediné místo, odkud by podobná palebná síla mohla na okolní svět udeřit. Jen na Ukrajině bylo takových posádek devět a v celém bývalém Sovětském svazu tolik, že by mohly zničit celou planetu.

Každá raketa ukrytá pod zemí měla kousek dál svou sesterskou podzemní šachtu, odkud se obsluhovala a ovládala. Tam jsme byli. Výtahem jsme se spustili do hloubky kolem čtyřiceti metrů, do devátého podzemního podlaží, kde byl velín s oním strašným červeným tlačítkem. Mohli jsme si sáhnout i stisknout. Kolem přístroje, počítače, dráty, vzduchotechnika - vše natěsnáno v kruhovém prostoru šachty. Ještě o patro níž stísněná kajuta pro šest vojáků, kteří zde sloužili v týdenních turnusech. Tři odpočívali, tři byli ve službě, kdyby přišel rozkaz. Kavalce, záchod, stoleček se samovarem, žádná sprcha.

Jak toužebně jsme čekali, až nás rozhrkaný výťah vyveze opět na povrch zemský a na vzduch! Ještě teď je mi z toho podzemního zážitku špatně.

Bohoslužby v garáži

Sobotní dopoledne bylo vyhrazeno k setkání s krajany. Kde se v Pervomajsku vzali? Většinou to jsou lidé, kteří prožili dětství v Bohemce v českých rodinách a v dospělosti odešli za prací právě sem. Jejich rodiče stárli, a když se už o sebe nemohli starat, vzaly si je děti k sobě. Komunita v Pervomajsku je trojgenerační: osmdesátníci přišli do města na stáří, padesátníci aktivní v krajském spolku a mladí lidé – jejich děti, případně i vnuci. Rodina Jančíkova dala k dispozici garáž

a společně ji upravili na bohoslužebnou místnost. Jednou za měsíc sem zajíždí kazatelka z Bohemky Luda Sverdlová, jinak se zde příležitostně scházejí členové krajského spolku Nová Bohemka. V létě se tu učí čeština, jindy přijde na řadu zpěv, na dvorku si mohou kluci i začutát. V této útulné garáži jsme prožili společné bohoslužby s večerí Páně, po nich bohatý oběd a posezení se zpěvem českých, ukrajinských i všem známých ruských písní. Práce v této skupince se nadějně rozvíjí, i když jsme od mnohých slyšeli, že jejich děti už žijí v Čechách a další se k repatriaci chystají.

Babička Kučerová

Jednou z babiček, které po naplněném životě v Bohemce přijaly nabídku svých dětí strávit podzim života u nich v Pervomajsku, je paní Kučerová. Vdova, pomalu devět křížků na krku. Vypravuje ráda a tak poutavě o životě s manželem Vláďou, o rodičích i prarodičích, že ani nedutám. Diktafon tiše pohlukává a zaznamenává vzpomínky

na nepředstavitelně těžké životní osudy. Je to jako v dobrodružném filmu, tito lidé to však skutečně prožili. Z první ruky předkládám vyprávění babičky Kučerové našim čtenářům v doslovném záznamu, který zachycuje i zvláště dojemnou češtinu krajanů:

„Na Ukrajinu přišli moji prarodiče v roce 1905. Přišli s rodinami na podzim, ale sliby těch, kdo je pozvali, se nevyplnily. Bídne zimovali. Maminky brečely a tátové kleli. Slibovali hodně, a nebylo tam nic! Tak šli pomaličku, pomaličku dál. Moje babička si ještě pamatovala, jak odjeli z Čech, z jedné vesnice u Poděbrad. Říkala: tu naši vesničku bych poznala, kdybych tam jednou přijela, byly tam takové vysoké topoly!

A tady potom byl Němec, měl hodně polí, dával pole v arendu (pronajímal). Tak dědečky – to byli Zlatniky, Jančiky, Pujmony, Kratochvíly – přijeli a vzali tu půdu v arendu. Tak vznikla Bohemka. Byla tam jedna studně, kde se napájely krávy. A to se tam začaly strojit chaloupky, jedna jako druhá. Chatky, jak říkáme. Cihly se sušily z bláta, z toho se stavělo, pak bílilo, dole černým natřený a pecínka červená. Všichni to měli stejný. Psal o tom v *Českých listech* kazatel, který se přijel do Bohemky někdy kolem roku 1911 podívat. Že jsou to chaloupky jako v pohádce.

Můj tatínek přišel z vojny, z první války, a vzal si moji maminku. Byla rozená Zlatníková. A měli už nachystáno všechno na nový domek. Všechno jim rozebrali. Už měli nadělané cihly, dveře, vokna, klanky, zámky, dřevo. Všecko jim sebrali. Pšeničku, mouku, co kde našli. Lidi z vesnice to dělali, taková bídnota.

Za pár let měl dědeček krásný sádek, už rodil i vinohrad. A Ukrajinci, tadyhle co bydleli dokola, oni neměli nic. Že to víno neroste! No to je potřeba kolem toho chodit a ne se nestarat! A naši pracovali a dařilo se jim čím dál líp.

Pamatuju se, jak nás rozkulačili. To bylo v roce 1929. To mně bylo asi šest. Stojím vedle dědečka, oni nakládají všecko na auto, všecko. Peřiny, všechno na hromadu, všechno. A pak si to rozebírají. Nikdo se k těm komunistům nechtěl přidat, jen ti, co pili a nechtěli nic dělat. Z chalupy nás vyhnali, nikdo že nás nesmí přijmout. To dělal Stalin. Od devětadvacátého roku to bylo strašné. Kdo se protivil, toho zavřeli do furmy (vězení). A tam kolikrát nechali umřít hladu.

Kučerovi, rodina mého manžela, žili nedaleko. Taky je rozkulačili. Vyhnali je. Tatínek ►

mýho muže a jeho bratři se pak dali dohromady a postavili mlejn. I ten jim sebrali. Svlíkli je, můj budoucí manžel Vláda měl čtyři roky a jeho bratři byli trošku starší, Bětuška měla dva roky. Vyhnali je v únoru ven. A nesměl je nikdo přijmout. Ale jedna židovka se jich ujala a nechala je v chlívkou.

Pak je vzala i domů a říkala, ať se děje co chce, že je umřít nenechá. Byla strašná bída. Lidi zkusili hodně. Odešli dokonce na Sibiř, že prý se tam žije líp. Ale v devětatřicátém se vrátili do Bohemky.

Jednou přijel náš tatínek z pole na dvůr, hrozně kašlal. Já jsem tam někde běhala a viděla jsem, jak mu z pusy teče krev. A pak, jak ho maminka a tetky ošetřují, dávaly mu led do huby, asi aby se zastavilo krvácení. V třiatřicátém zemřel.

Jeho bratr Frantík byl v tůrmě. Jednou ho fůrou přivezli sem domů, pohodili u trati. Byl hrozně zbláčený, jedna kostečka, nemohl ani stát, ani sedět. Ženské se ho ujaly a pomaličku se zotavoval. To bylo právě, když tatínek zemřel. Maminka mně něco dala, ať mu zanesu pojest. A strejček mně říká: nic se netrapte, že už nemáte tatínka, já se popravím (zotavím) a pomůžu vám v chazjajství (hospodářství). Ještě měl naději, ale stejně umřel. To jsme pochovali dědečka, za dva měsíce tatínka a za další dva strejčka Frantíka. A zůstaly jsme jen ženský a děti.

V sedmatřicátém to bylo nejhorší. Zabrali všechno, zůstala jen sláma. Ani na zasetí nic nenechali. I koně umírali. Tak vzali předsedu, že je vrah národa, a už ho nikdy nikdo neviděl. A hlad byl, to byla hrůza. Pan vikář Šedý tehdy vzal spoustu dětí do Čech a zachránil je před hladomorem. To znáte tuhle věc, hodně jich bylo i z Bohemky. Některé se pak vrátily a to neměly dělat, skončily špatně. Zavřeli je do tůrmy.

Jedna sestra mojí maminky byla v Čechách. Napsala psaní, byla to taková malá kartečka. Pozdrav k vánocům. Vzala jsem tu kartečku, stiskla ji a ono to hrálo! Tetky se vylekaly, nic takového prý jakživa neviděly!

Lidi si teď naříkají, že je zle. Oni neví, co je zle. Mají všeho a chtějí ještě víc.“

Daniela Ženatá

OKÉNKO POTULNÉHO

Ohlédnutí za rokem 2011

Žehnej, Pane, i dále

Koncem roku se obvykle začíná bilancovat. Moje úvahy nad činností „potulného“ jsou na rozdíl od ekonomů velmi optimistické. Je to dáno tím, že více než 60 % náplně mé práce je setkávání s krajanskými komunitami a to se dá dobře uskutečňovat i bez finančních prostředků. Společné bohoslužby slova a svátostí, biblické hodiny, osobní rozhovory, naslouchání těm, kteří žijí ve větší míře v mnohem horších ekonomických podmínkách, než na jaké jsme sami zvyklí. Vše je nesené v duchu sesterské a bra-

trské sounáležitosti a setkávání má na mnoha místech i ekumenickou dimenzi (Einbenthál v Rumunsku, Kruščica, Češko Selo v Srbsku). A přece je i finanční zajištění pro plný rozsah mé práce nutné. Vyjádřil jsem to v listopadové sborové zásilce sborům a kazatelským stanicím ČCE. Jen díky finanční obětavosti sborů mohl v letošním roce proběhnout letní tábor v Bělči, kterého se zúčastnila skupina jedenácti dětí z Bohemky (pro zajímavost: náklad na letní tábor činil 126 429 Kč).

Vzhledem k výši dobrovolné sbírky se ještě čtyři mládežníci mohli účastnit velmi zdařilého Campu ve Strmilově. Že má smysl pro naše krajaný prázdninové pobyty pořádat, ukazuje i dopis, který jsem před nedávnem dostal. Jana byla v Čechách podruhé, při první návštěvě Bělče moc česky nekomunikovala a o tom, jaký dopad na ni měl pobyt ve Strmilově, se s vámi chci podělit.

Dobrý den pane Petře,

omlouvám se, že nenapsala Vám hned. Stálo se to protože jsem ztratila Vaši vizitku.

Jak se mate? Jaké je počasí v Praze?

Mam všechno v pořátku. Zapsala jsem se do jazykového kurzu z češtiny. Vite, stydim se že nemohla mluvit s Vámi česky dobře. Myslim, ze musim dobře mluvit česky protože jsem Češka.

Jsem Vám velmi vděčna za příležitost tak zajímavě strávit letní dovolenou. Bylo to velmi zábavně a zajímavě.

A tak jsem se měla čím podělit s přáteli. Byli překvapeni že jsme bydleli ve škole a spali ve spacích pytlech (to je exotické pro Ukrajince). Všichni poslouchali s potěšením moje příběhy o pohádkové Praze. Já ji prostě miluji! Když jsem přijela domu jsem začala hledat informace o místech, kde jsem byla.

Nikdy bych si nepomyslela, že na Václavském náměstí býval konský trh.

A také by mě nenapadlo, že Karlův most byl mnohokrát přestavován kvůli bojům a povodněm. Již od mládeji jsem snila, že jednou navštívím Prahu a Vy jste proměnil ten můj sen ve skutečnost.

Děkuji Vám moc.

Jana Švačičova (z Charkova)

Je na místě vzpomenout i rozvíjející se činnost v Pervomajsku, kde se pod záštitou nově vzniklého spolku Nová Bohemka jednou měsíčně konají bohoslužby. O návštěvách krajanských sborů jste informováni v *Českém bratru*, případně i na stránkách církve www.e-cirkev.cz.

Končící rok neznamená jenom ohlížet se za minulostí, ale plánují se i nové výhledy do budoucnosti. Chci se s vámi, milí čtenáři, podělit o naději, se kterou do nového roku vstupují spolu se „svými“ sborečky východní části Evropy. Ze všech míst zaznívají slova díky za to, že ČCE v duchu odkazu tradic let dvacátých minulého století podporuje všechny duchovní iniciativy. Děkuji všem, kteří se nejen na duchovní, ale

často i finanční výpomoci podílejí. Ať prostřednictvím sborů, či soukromě.

Sborová společenství, která navštěvují, prožívají mnohé radosti i starosti, naděje a obavy – stejně jako naše sbory. Společným jmenovatelem je touha po slyšení Božího slova, po setkávání a vzájemném obohacování. Do příštího roku chci vstupovat s nadějí, že naše společná práce na takto rozšířené vinici Páně, obohacená i setkáváním s krajaný v rámci Českých spolků a Besed, není marná.

Dne 20. 10. 2011 jsme v Bohemce vzpomenuli 15. výročí „posvěcení“ Kaple betlémské. Modlitbou laické kazatelky Marie Provazníkové chci zakončit i toto ohlédnutí za letošním rokem.

Bože a Pane náš, děkujeme za tvou církev ve světě a také za náš kostelíček, do kterého nás stále zveš. Jsme ti dnes vděčni, kteří jsme se tady sešli – z české vlasti, Bohemky, Pervomajska, Veselynivky, Oděsy – za to, že můžeme slyšet tvé slovo, z kterého proudí láska, naděje a spása. Děkujeme za všechny dary, které z tvé milosti jsme dostali za uplynulých patnáct let. Dík za to, žes, Pane, nedal zamlknout i na tomto místě své mocné slovo. Děkujeme synodní radě, dík všem, kdo přispěli k budování našeho chrámečku. A také děkujeme, kdo se stará i dnes, aby tady znělo slovo Boží. Dnes také děkujeme tobě, Bože, že korunuješ zemi svou dobrotivostí a žehnáš. Děkujeme za úrodu, co jsme sklidili ze svých polí, zahrad. Dopřej, abychom směli užívat ve zdraví a pokoji, cos nám požehnal, a také se uměli podělit i s druhými lidmi. Uč nás milovat a odpouštět. Prosíme o tvého svatého Ducha, který nese, usiluje a neopouští. Žehnej, Pane. Amen.

Pb+

Proč bychom se netěšili, když nám Pán Bůh školu dal

Oslavy 20. výročí škol Evangelické akademie

Před dvaceti lety jsem do jedné ze šesti škol Evangelické akademie nastupovala jako studentka. Ráda vzpomínám na počáteční nadšení studentů a učitelů, na radost z nabyté svobody. Bolestnější jsou už vzpomínky na nejasnou koncepci studia, časté výměny učitelů a starosti s hledáním vhodné budovy. Dnes působím v jiné škole EA v roli farářky a už vím, že zdárný vývoj se neobejde i bez bolesti a trápení. Za dvacet let vyšlo ze škol EA mnoho mladých lidí. Z některých studentů EA se dnes stali odborníci v oblasti sociální, zdravotní, psychologické, pedagogické, hudební a teologické. Mnozí absolventi dodnes vzpomínají na křesťanskou atmosféru ve škole a přátelský přístup.

Jana Slámová přebírá medaili vděčnosti

Společné oslavy pro všechny školy proběhly v táboře J. A. Komenského v Bělči od 10. do 12. října. Ze všech škol se sjeli zástupci studentů, učitelů a ředitelů. Vytvořilo se jedinečné společenství, v němž se lidé vzájemně poznávali a při pestrém programu spolu prožili hezké podzimní dny.

Během roku se však slavilo na každé škole zvlášť. Na všech školách byly děkovné bohoslužby, všude se také setkali studenti a absolventi,

současní a bývalí pedagogové, zaměstnanci školy, zástupci ČCE, rodiče a přátelé školy. Vzpomínalo se, rekapitulovalo, děkovalo a mluvilo o budoucnosti. Všude také připravili skvělé pohoštění.

V Náchodě se slavilo už 15. března, nejprve ve škole studentským projektem zaměřeným na pomoc ugandským dětem. Po slavnostních bohoslužbách v husitském kostele, které vedl Michal Kitta, proneslo dvacet vybraných lidí přání škole a zapálilo svíčku. Faráři Jaromíru Strádalovi st. byla předána plaketa J. A. Komenského jako poděkování za obětavou práci při vzniku školy (ČB 4/2011).

Bratrská škola oslavila výročí 10. června. Dopoledne se všichni sešli v patronátním sboru Praha-Kobylisy, kde v rámci bohoslužebné slavnosti zazněla ve světové premiéře píseň *Proč bychom se netěšili, když nám Pán Bůh školu dal* v podání žáků školy. Odpoledne pokračovaly oslavy setkáním na školní zahradě (ČB 8/2011).

Pražská VOŠ a SOŠ oslavovala 6. října ve sboru Praha-Vinohrady. Při slavnosti s bohoslužebným rámcem vystoupilo několik hostů, z nichž dva absolventi, Drahomíra Dušková Havlíčková a David Šorm pohovořili o své farářské práci. Během slavnosti zapívali studenti pod vedením Ireny Škeříkové *Truvérskou mši*.

V Brně proběhly oslavy 20. – 21. října. Ve čtvrtek dopoledne se na obou školách konaly odborné přednášky bývalých studentů. Odpoledne se pak všichni sešli na bohoslužbách v Červeném kostele, kde kázal Pavel Kašpar. Z rukou synodního seniora Joela Rumla převzala Medaili vděčnosti zakládající ředitelka Jana Slámová. Škola vydala při příležitosti výročí sborník a plátěné tašky s logem obou škol.

Církevní konzervatoř v Olomouci slavila 22. listopadu. Slavnostní shromáždění, které proběhlo v místním evangelickém kostele, bylo složeno z pozdravů a hudebních vstupů. Oslavy byly zakončeny slavnostním koncertem v katedrále sv. Václava, na kterém zaznělo *Pražské Te Deum* od Petra Ebena v podání studentů a učitelů školy.

Romana Špačková

Rejtrík 2011

BIBLICKÁ ÚVAHA		
Apoštolův výhled na smrt	Pokorný, P.	7/5
Děti nebeského krále	Šimsa, J.	3/5
Narození člověka	Kabiček, L.	1/7
Nechte děti přicházet ke mně	Vetter, J.	2/5
Nezamlčel jsem vám nic	Rozbořil, M.	9/5
Pane, neopouštěj mne!	Trusina, J.	8/5
Volba partnera	Vík, B.	5/5
Vše směřuje ke království, jehož panovníkem je Bůh	Veselý, J.	12/5
Výchova dětí	Víková, A.	6/5
Vždyt pro tebe Kristus umřel i ožil	Doležalová, M.	4/5
Zaslíbení pro staré a k závěru života spějící	Pokorný, J.	11/5
Zisk nad všechny ztráty	Kabiček, J.	10/5
CÍRKEV ŽIJE		
Advent v Chrástu nabídl i hudební zážitky	Šimr, K.	1/29
Babo, rad'	Vetter, J.	10/29
Bohoslužby ze Zlína na internetu	Krejčí, J.	3/29
Bratrská škola slavila	DaZ	8/20
Brno pro Kubu	Klubalová, J.	2/25
Budíž světlo	Pokorný, P.	4/21
Bůh na cestě za člověkem	Mazur, R.	1/25
Dělal víc než musel	Bárta, Z.	6/24
Devadesát let v Černilově	Žárský, R.	1/27
Dlouhá cesta na východ a zase zpátky	František	2/22
Dobrovolně ve věznici s ostrahou. Rozhovor s J. Plíškovou	Ženatá, D.	10/22
Dům, který má své místo	Kirschner, J.	4/26
Dvacet let Evangelické akademie	Čech, M.	6/22
Evangelická akademie v Náchodě	Hanuš, D.	4/25
Evangelická rekreační střediska: ano, nebo ne?	Kirschner, J.	7/26
Farář Š. M. Pavlinec devadesátiletý	Hájek, B.	7/29
Farář Vladimír Doule dovršil svůj čas	Čapek, J.	5/27
Farářské tabulky	Halamová, E; DaZ	12/27
Hebe Kohlbrügge	Ženatá, D.	7/25
Chomutovští mají novou modlitebnu v „cimburovském“ duchu	Kirschner, J.	12/28
Internetové prezentace našich sborů	Mazur, R.	10/25
Jak jsem hledal a nakonec byl nalezen	Tomáš	10/24
Jak jsem našla víru, manžela i uzdravení	Jitka	8/17
Jak jsem se stala organizovanou	Lýdie	5/17
Je líbo stát se sociálním vychovatelem nebo pečovatelem?	Hanuš, D.	5/23

Josef Jančík jubilem	TN/DaZ	1/28
Jsme tady a jsme fajn lidi	Mazur, R.	7/27
K devadesátinám M. Kačerové	Otter, J. J.	10/31
K nedožitým osmdesátinám A. Mikoláška	Mikolášková Koláčná, J.	3/28
Když kazatelé odcházejí	Klobása, L.	2/27
Kolínské zpívání	Kolja	4/24
Konfirmace a dost!	Otmar	7/28
Letní kemp mládeže Strmilov 2011	Medková, M.	10/26
Léto v Bělči	Benešová, E.	10/28
Martě Kačerové k narozeninám	Škeříková, I.	9/22
Misie a křest	Mazur, R.	3/23
Misie, která se nedá individualizovat a obelhat	Mazur, R.	8/18
Misijní aspekty bohoslužeb	Mazur, R.	11/21
Misijní aspekty bohoslužeb bohoslužeb podruhé	Mazur, R.	12/17
Misijní proč a jak	Mazur, R.	5/17
Muzikant a hráč na nespočet nástrojů	Jun, J.	12/28
Na rozcestí? Křesťanská služba	Krupová, D.	11/23
Nadějná budoucnost	Ženatá, D.	12/18
Naše církve	Zikmund, M.	6/20
Nenávist není řešení	Fraňková Malinová, G.	10/21
Neobyčejný obrat obyčejného kluka	David	1/24
Nesplnitelná misie?	Mazur, R.	2/23
Neúnavný bratr Jaroslav Graclík		5/19
Obnova barokního skvostu	Urban, P.	3/21
Obnovené bohoslužby v Újezdě n. Lesy	Plzánková, E.	1/23
Ohlédnutí za rokem 2011	Pb+	12/20
Organizace, správa a management církve	Šarounová, J.	4/28
Organizace, správa a management církve	Baštecká, B.	5/20
Orientalista, filolog, teolog a krajan	Pokorný, P.	6/22
Osmdesát let od slavnostního otevření Husovy kaple v Merklíně	Tichý, O.	9/20
Potřebovala jsem někam chodit	Mazur, R.	3/22
Potřebujete ošetřit? Střední zdravotnická škola EA v Brně	Špačková, R.	2/21
Práce v diaspoře je solí a kvasem	Ženatá, D.	4/22
Pracovníkům olomouckého sboru	Jeništová, I.	5/18
Proč bychom se netěšili, když nám Pán Bůh školu dal	Špačková, R.	12/22
Rádi se vracíme na Veselku	Budzánková, E.	10/27
Restaurování olešnických varhan	Smrčková, O.	2/24
Romové na synodu	Fraňková Malinová, G.	7/23
Sborový misijní koncept	Mazur, R.	6/19
Setkání s krajany a hosty	DaZ	3/20

Slavnost v pardubickém sboru	Capoušková, H.	9/19
Slunečnice	Ženatá, D.	3/24
Světlo pro Šlukovsko	Simonovská, C.	10/19
Svěží osmdesátník Daniel Henych	Jasná, J.	3/27
Šedesát let společného života, víry a služby	Voda, J.	6/23
Terra sancta	Šulc, J.	5/20
Třetí rok v Olomouci a první rok se spirituálem	Klimeš, J.	11/24
Věra Hajská	Horák, M.	5/26
Vítr nad Chiapasem, Valašskem i Prahou	Beneš, D. J.	3/26
Vzpomínka na faráře J. Klimeckého	Klimecký, J.	1/28
Vzpomínka na faráře Jaroslava Batlu	Lukášová, P.	2/26
Z rebelky křesťankou	Radka	11/22
Zájem o bratrskou školu	Radová, P.	3/19
Zase Herlíkovice	Matějovský, T.	5/24
Ze všech kmenů, národů i ras	Pavelka, T.	1/26
Zemřel Václav Marek Žilinský	Pokorný, P.	12/29
Znovuotevření evangelického kostela ve Dvakačovicích	DaZ	1/24
Zpívejte Pánu nové písně	Matušková, M.	4/24
Žalmy i spirituály k chválám Božím	Nývltová, R.	8/19
Žalmy na horách si získaly děti i dospělé	Šimr, K.	9/21
DIAKONIE PRO ŽIVOT		
Aby rodiny nezůstaly v těžkostech samy. Rozhovor s A. Kunovou	Hanych, P.	1/36
Až do konce spolu	Hanych, P.	10/36
Bez domova snadno a rychle	Hanych, P.	9/32
Dejte nám místo ve svém srdci	ph	11/36
Diakoni v klášteře	Vraj, L.	12/37
Diakonie ČCE na speciální olympiádě v Athénách stříbrná!	ph/vk	8/37
Diakonie ČCE slavnostně ocenila desítku nejlepších	ph	1/38
Diakonie je stále na cestě. Rozhovor s P. Haškou	Hanych, P.	12/34
Diakonie na německém Kirchentagu	ph/vk	7/33
Dobromila Krupová z Diakonie ČCE	Hanych, P.	12/38
20 let Diakonie v Čáslavi	Mašíňová, K.	10/37
Jak se domov stává Domovem	Gabrysz, A.	10/37
Kam zmizelo diakonické středisko pro zrakově postižené?	Grollová, E.	4/36
Když podzim přichází	Hanych, P.	8/34
Ke slávě Krista, pro podporu lidské důstojnosti	Erdinger, M.	9/34
Lásku suchým zipem nenahradíš	Hanych, P.	5/36
Michalka a rolnička	Janatová, E.	2/31
(Před)poslední téma lidského života	ph	11/35

„Save Our Souls“ centrum	Plíšková, J.	7/33
Strážníci nás mají za hrdiny	Hanych, P.	6/36
Vylepšená čekárna v Rokycanech	Hanych, P.	4/34
Významná česká mecenáška umění se dožila 101 let	Hanych, P.	5/38
EKUMENA ŽIJE		
A se zaostřeným objektivem	Ženatá, D.	8/29
Američtí dobrovolníci pomáhali v Lounech	Pavelka, T.	8/25
Andreas Marti v Praze	Hamrová, D.	11/32
Archeologický výzkum ve Svaté zemi	Ženatý, F.	9/24
Bát se nebudeme. Konference ke katastrofám	Šimr, K.	11/32
Bohoslužby v Krupce	Hoblík, J.	6/25
Brno pro Kubu	Ženatá, D.	5/29
Bůh mi dal příležitost sloužit novým způsobem	Frey-Reininghaus, G.	10/32
Cesta k přátelům za oceánem	Frey-Reininghaus, G.	1/30
Církev na Kubě	Frey-Reininghaus, G.; DaZ	8/24
Čas po daru nebude nikdy stejný jako čas před darem	Ženatý, D.	2/29
Den reformace v Trutnově	kir	12/32
Dětský den překonával hranice	Klasnová, L.	12/33
Dobrá věc se podařila	Plíšková, J.; Engelhardt, O.	6/29
Ekumenický týden v Tridentu	Lukášek, M. P.	5/28
Faksimile Stížného listu	Ženatá, D.	7/31
Herlíkovice v babím létě	Ženatá, D.	10/34
Husův „druhý život“	Fraňková Malinová G.	8/28
Je modelem pro budoucnost křesťan bez konfese? Rozhovor s A. Hessem	Ženatá, D.	12/31
Klobása, nebo svoboda	Pavelka, T.	8/22
Kniha, kterou nelze koupit	Fraňková Malinová G.	5/31
Lutherův strom ve Valašském Meziříčí	Ženatá, D.	6/32
Na Jaboku jsem se naučil nevzdávat se	Jandejsek, P.	4/29
Návštěva valdenské delegace z Itálie	Najbrt, T.	1/33
Nemocniční kaplani mají svou asociaci	Vurst, V.	11/28
Neprospásněme příležitost poznat se blíže s reformovanými Maďary!	Plíšek, J.	1/32
Noc v Domově na zámku v Myslibořicích	Najbrtová, H.	7/32
Ordinace u valdenských	Roskovcová, L.	6/31
Pracovní návštěva německých přátel v ČCE	Ženatá, D.	11/31
Prezidentská návštěva	(mpf, kir)	6/30
1. máj v Brně – bohoslužba proti násilí	Ženatá, D.	6/26

Před 105 lety založena Bohemka	Brodský, P.	2/28
Sbormistrovský kurz s Lotharem Mohnem	Běfák, P.	12/30
Selbitz, místo pro načerpání duchovní posily	Hamrová, D.	5/30
Slovo pro Andrease Hesse	gma	3/31
Spojená reformovaná církev ve Velké Británii	Frey-Reininghaus, G.	9/23
Stížný list proti upálení Mistra Jana Husa z r. 1415	Ženatá, D.	7/30
Ukrajina – země neskutečných možností	Slámová, M.	9/27
V domě dal udělat také okna	Pb+	8/26
Věku navzdory napříč Chiapasem		6/28
Veliko Srediště	Pb+	3/30
Výroční setkání GAW Württemberské zemské církve	Ženatá, D.	8/27
Workshop HEKS a ČCE	Ženatá, D.	11/29
Zelov žije	Pb+	6/26
NÁSTĚNKA		
Joel Ruml k případnému snížení platu duchovních		2/14
Joel Ruml k událostem v Krupce		5/14
Synodní senior J. Ruml kázal ve Frauenkirche	Frey-Reininghaus, G.	3/15
OTÁZKA NA TĚLO		
A co po konfirmaci ve sboru?		4/13
Co by podle vás nemělo chybět v ráji		12/11
Co byste chtěli v životě ještě stihnout?		9/13
Co čtete svým dětem?		6/12
Co je podle vás smyslem nedělní školy?		3/13
Co s pochodujícím a výskajícím batoletem při modlitbě?		2/12
Co si myslíte o soužití bez svatby?		5/11
Doporučili byste křest nemluvnat?		1/15
Je to v důchodu jiné, než jste čekali?		10/13
Máte představu, jak by měl vypadat váš pohřeb?		11/17
Svěřujete/svěřovali jste své děti rádi a s důvěrou svým rodičům		8/13
Uvítali byste v církvi institut zповědi?		7/17
PROKŘIKNI A ZPÍVEJ		
Ježíš, světlo života	Moravetz, L.	9/38
Marnost, světská marnost	Moravetz, L.	7/36
Mladěnečku mladý	Moravetz, L.	4/32
Ó hory, kopce a doliny	Moravetz, L.	3/32
Píseň žebráka z Ivančic	Moravetz, L.	10/40
Písně o smrti „andělském trůbení a sůdu“	Moravetz, L.	11/38
Rozmýšlení člověče	Moravetz, L.	1/34
Slunce hasne, končí den	Moravetz, L.	8/38
Utišení bouře	Moravetz, L.	6/34

Už na lože lihamy	Moravetz, L.	2/34
Vizovické svatební písně	Moravetz, L.	5/34
Závěrečné slovo k celoročnímu cyklu	DaZ	12/38
SLOVO		
Ach ta sekularizace	Hoblík, J.	7/39
Baptisteria patří do našich kostelů	Kirschner, J.	2/38
Bez fantazie by byl život chudý	Ridzoňová, L.	6/42
Bible obrazem i slovem	Kašper, J.	4/40
Bible se zajímá spíš o pradějiny než o pravěk	Hoblík, J.	7/42
Biblická hodina	Smrčková, O.	11/41
Boží úspěch, křesťanský neúspěch	Hoblík, J.	11/40
Co by mělo zaznít. Ještě k Mašínům	Molnár, T.	12/43
Đábel se promění a přestrojí	Šulc, J.	11/45
Dilema nad tím, co křesťanství vůbec je	Hoblík, J.	2/37
Dvakrát dvě je pět	Macek, O.	7/40
Dvoznačnost myšlenky	Hoblík, J.	12/40
Evangelické časopisy jako živá paměť	Šulc, J.	4/39
Hudba Bohu milá	Koutecký, M.	2/42
Jak zní otázka ateismu	Hoblík, J.	1/41
Je populární hudba jen hudbou čertovou?	Šulc, J.	2/41
Jeden vnitřní důvod k odporu proti křesťanství	Hoblík, J.	5/41
„Jsme ovce, jež se rozutekou“	Šulc, J.	9/39
Jsou Češi ateisté?	Hoblík, J.	3/38
K cíli skrz mořské hlubiny	Balabán, M.	11/43
Komuniální model církve a evangelické hledání	Sláma, P.	12/41
Lentilka pro dědu Edu	Ridzoňová, L.	8/41
Lidový „ateismus“	Hoblík, J.	4/38
Našlapovat opatrněji	Sláma, P.	4/41
Nejen číst a poslouchat	Ridzoňová, L.	3/40
Osmé narozeniny jsou obzvlášť významné	Ženatá, D.	3/41
Pithart nejen o sobě	Kašper, J.	2/43
Překonat strach	Ridzoňová, L.	7/41
Přemýšlení o Bohu jako román	Grauová, Š.	1/42
Rozhodování na pomezí	Hoblík, J.	8/40
Rozchody a odchody	Hoblík, J.	10/42
Rozloučení se ctíradem Mašínem	Zikmund, M.	10/45
Různé způsoby bezvěrectví	Hoblík, J.	6/40
S nadhledem i humorem. J. S. Trojan: Rozhovory s pamětí II	Hošek, P.	10/43
S žalmy po těžkých cestách	Grauová Š.	12/45
Smysl bezvěrectví	Hoblík, J.	9/38
Střízlivá víra a pronikavé porozumění	Kolář, O.	6/41
Svět jako truhla plná pokladů	Ridzoňová, L.	2/40
Valaši v boji za svobodu	Žárská, E.	8/42
„Vaření mně v nejmenším nedělalo potíže...“	Grauová, Š.	11/42

Vzpomínkové shromáždění na památku J. Honzátky	Vejnar, E.	11/46
Vyhasínání mozku Martina Kleina	Ridzoňová, L.	12/46
Zavřený archiv – uzavřená minulost		11/44
STOPY CÍRKEVNÍHO ROKU		
Duchovní přítomnost stíhá fyzickou. Nanebevstoupení	Hoblík, J.	5/40
Král přijíždí na oslátku	COENA	4/19
Láska k pravdě	Špačková, R.	7/38
Masopust		2/36
Méně je více	Ridzoňová, L.	3/37
Obnova živé církve. Den reformace	Ženatý, D.	10/17
Proměnění Páně	Pavelka, T.	8/33
Trojice svatodušní	Mamula, J.	6/33
Vděčnost	Ridzoňová, L.	9/31
Zjevení Páně	kir/JaM	1/40
TÉMA		
Aby vaše radost byla plná	Pavelka, T.	12/7
Co Bůh spojil, člověk nerozlučuje	Lukášek, M. P.	5/10
Člověkem od narození	Halama, J.	1/7
Dávej si na to drn...	Plíšková, J.	10/11
Děti jako smetí	Židková, D.	2/10
Do kostela už v sobotu večer?	Ridzoňová, L.	3/13
Důležitější jsou slova předposlední	Mamula, J.	11/9
Farář jako pomoc a útočiště	DaZ	7/14
Hofel jsem, až jsem vyhofel	Heczko, D.	7/11
Hospic Cítadela	Ženatá, D.	11/7
I embryo má své zájmy. Rozhovor s M. Režábkem	Plíšková, J.	1/12
Jak mluvit s vnoučaty	Šiklová, J.	8/9
Je dobré nebýt sám na „zubatou“. Rozhovor s P. Rumlem	Plíšková, J.	11/12
Konfirmace a večere Páně	Včelná, R.	4/9
Konfirmační věk	Ryšavý, I.	4/7
Křest nemluvnat	Hrdlička, M.	1/15
Lítost v nás	Mamula, J.	7/13
Manželská krize	Stávek, V.	7/10
Mé srdce se obcerstuje v Bělči. Rozhovor s M. Kellerovou	Ženatá, D.	8/7
Modlí se evangelíci za mrtvé?	Šimr, K.	11/16
Naděje ve smysluplné práci a kreativních aktivitách. Rozhovor s A. Fendrychovou	Ženatá, D.	9/11
Narození dítěte	Ženatá, D.	1/8
Naše víra a naše školy	Mamula, J.	4/10
Nejdůležitější je rozhodnout, co jsme prožili	Macháčková, P.	3/7
Nesezdání	Opatrný, A.	5/8
Pohádky	Pavelka, T.	6/11
Poslední zvonění	Pavelka, T.	10/7

Předvést mladým, aby brali naše poselství	Říčan, P.	9/7
Přijímám i dávám naději. Rozhovor s farářkou A. Lavickou	Ženatá, D.; JaM	9/9
Příprava na konfirmaci z pohledu faráře	Balcar, D.	4/8
Raději v kostele než v nedělní škole	Trusina, J.	2/7
Slepota odděluje od věcí a hluchota od lidí	Plíšková, J.	3/10
Soud dějinný a poslední	Hoblík, J.	12/10
Svatba s jinověrcem nebo bezvěrcem?	DaZ	5/7
Ten nejlepší věk našich životů	Opočenský, J.	9/10
V čem dnešní rodina selhává	Bauerová, L.	6/10
Věci, které děti doma nasají, v nich jsou. Rozhovor s J. a T. Trusinovými	Ženatá, D.	6/7
Vzácný čas spoutané volnosti. Rozhovor s K. Roskocovou	Ženatá, D.	2/8
Vztahy utužené vzájemným obohacováním	Mayer, D.	8/11
Zakotvení v Pánu Bohu. Rozhovor s I. Škeřikovou	Ženatá, D.	7/7
Zpověď	Lukášek, M. P.	7/16
Žiju svůj život. Rozhovor se Z. Turkem	Bureš, J.	5/9
Život ve tmě. Rozhovor s R. Červinkou	Ženatá, D.; Hoblík, J.	10/9
ÚVODNÍK		
Advent znamená příchod	Ženatá, D.	12/3
Březen, za kamna vlezem	Ženatá, D.	3/3
Celý život	Ženatá, D.	9/3
Čas	Ženatá, D.	11/3
Krize	Ženatá, D.	7/3
Noc otevřených kostelů	Ženatá, D.	6/3
Po roce	Ženatá, D.	2/3
Pod širým nebem	Ženatá, D.	5/3
Poručíme větru, dešti	Ženatá, D.	8/3
Redakční kolotoč	Ženatá, D.	4/3
Ročník 87 startuje	Ženatá, D.	1/3
ZACHOVÁNÍ ODKAZU PAMÁTEK REFORMACE		
Dvoje s muškáty za okny. Sborový dům v Hronově	Čejková, M.	7/4
Evangelický kostel sv. Klimenta v Praze	Čejková, M.	1/4
Funkcionalistická elegance. Boskovice	Čejková, M.	6/4
Hvězdárna a další díla pana vikáře Šedého	Čejková, M.	10/4
Kostel a škola na kopci. Franí sbor v Křížlicích	Čejková, M.	2/4
Kostel na okraji důlní jámy. Chvaletice	Čejková, M.	8/4
Kyklopské zvdo a vnitřní prostota. Kostel v Nejdku	Čejková, M.	4/3
Monument s vitrážovými okny. Kostel v Děčíně	Čejková, M.	5/4
Oltářní obraz žehnajícího Krista. Huslenky	Čejková, M.	11/4
Příběh zvonu. Rokytník – Domažlice	Čejková, M.	12/4
Spojení starého s novým. Horní Krupá	Čejková, M.	9/4
Stopy Jednoty bratrské stále přítomny. Církevní budovy v Mladé Boleslavi	Čejková, M.	4/4

VYŠÍVAČKY Z HORŇÁCKA

Farářské tabulky

Mistrovská díla na nepatrné ploše

Horňácko je region, kde je folklor přítomen na každém kroku. V našich sborech ve Velké nad Veličkou a Javorníku dříve bylo více žen, které vyšívaly farářské tabulky. Poslední dobou se jejich počet ztenčuje. Při ordinaci nových farářů se začátkem října sešlo v brněnském Červeném kostele na padesát otalárovaných členů naší církve, od čerstvých absolventů vikariátu až po kmety. A pohled na farářské tabulky, jediné oživení dlouhého černého taláru, byl vskutku pestrý. Mnozí faráři neměli tabulky hladké ani s jemnou zuberskou výšivkou (ČB 11/2010), ale zdobené výšivkou z Horňácka. Vím od vypravěčů pamětníků, že se dříve vyšíváčky scházely, při práci si zpívaly a inspirovaly jedna druhou motivy, které se rodily nejprve v kreativní mysli a pak na bílém plátýnku.

Jak výšivka vzniká?

Běžná délka tabulek je asi osmnáct cm, šířka tři až pět cm podle typu výšivky. Pro ženy farářky se šijí tabulky kratší, asi šestnáct cm. Vyšívají se na jemném plátýnku – popelínu nebo ještě o něco jemnějším batistu.

Tabulky pro svého faráře Václava Procházku

vyšívaly členky javornického sboru – sestry Minaříková, Jurenová nebo Kučerová.

Tabulky často sloužily také jako dárek pro nastupující mladé faráře nebo návštěvy, zejména zahraniční. Tak se věhlas moravských vyšíváček dostal do světa. Pro Javorník byly typické tabulky ušité technikou „vyrezávání“ neboli ažurou. Tabulky mají rámeček obšitý dírkami nebo „hrachovinkou“, v rámečku se pak vypárou nitě, které se obšívají bílou bavlnkou, a tvoří se nádherné vzory, např. rozmarýnkové vyřezávání.

Sestra Minaříková z Javorníka šila tzv. nové šití, které připomíná paličkovanou krajku s motivy pavoučků. Za působení faráře Petra Brodského v Hrubé Vrbce podle nich jednu dobu šila podobně Kateřina Ďugová z Hrubé Vrbky.

V poslední době již vyšíváčky vyšívají na „snadnějším“ perličkovém plátně, které se ovšem jemnému batistu nemůže vyrovnat, zejména proto, že je na něm vidět struktura tkání. Vyšít tabulky na jemném popelínu nebo batistu je velmi náročné na oči a vyžaduje i obrovskou dávku trpělivosti, kterou se vyšíváčka musí obrnit.

Eva Halamová/DaZ

MÍSTO SETKÁVÁNÍ

Chomutovští mají novou modlitebnu v „cimburovském“ duchu

V neděli 18. září se uskutečnilo slavnostní otevření rekonstruovaných prostor sborového domu v Chomutově. Prostor modlitebny byl upraven architektem a výtvarníkem Vítem Cimburou, který je autorem koncepce i mobiliáře. Novým

prostorám poželhal senior Ústeckého seniorátu Jan Kupka. Při slavnosti byla k dispozici i malá výstava liturgických předmětů z německého evangelického chrámu v Chomutově, který v roce 1972 podlehl demolici.

Staršovstvo sboru na jaře rozhodlo, že stávající vybavení i dekorace, pocházející ze sedmdesátých let minulého století, již funkčně ani esteticky nevyhovují současným potřebám. Úpravou prošly i další místnosti sborového domu, díky práci dobrovolníků vznikl například koutek pro nejmenší.

Nový mobiliář – stůl Páně, ambon (kazatelna) a křtitelnice i výrazný kříž na přední stěně jsou provedeny z javorového dřeva, laděného do tmavých tónů. Nádoba křtitelnice je z cínu. Zajímavý je i originální lustr od stejného autora nebo praktická deska na čísla písní, ve zpěvné evangelické bohoslužbě tak potřebná.

V evangelické církvi tedy vznikl další prostor, ve kterém se cíleně pracuje s oddělením jednotlivých ohnisek chrámového mobiliáře, v němž každý prvek zdůrazňuje jednu část bohoslužby: ambon – bohoslužbu slova, stůl Páně – večeři Páně a baptisterium – křest (viz ČB 2/2010). Návrhu rozmístění mobiliáře lze snad vytknout jen umístění křtitelnice v těsné blízkosti stolu Páně. Vhodnější by bylo její osazení u vstupu nebo uprostřed sálu (k tomuto posunu došlo během října a nedávne představení katechumenky se odehrávalo již v centru shromáždění). Křest tak může být lépe vnímán jako záležitost celého společenství i jako iniciační svátost uvádějící do křesťanského života (viz ČB 2/2011).

Podle faráře Jiřího Bureše staršovstvo zvažuje, zda bude na zadní stěně modlitebny pověšen obraz. Jednou možností je, že půjde o malbu Nanebevstoupení z roku 1857 ze zaniklého kostela. „Tím by došlo k propojení s historií sboru, který o dva německé kostely přišel. Obraz sice nemá zvláštní uměleckou hodnotu, zato je cenný pro historii sboru a časovou spojitost. Ta zde v Sudetech tolik schází,“ uvedl Bureš, který by se nebránil ani moderně, ale ta je cenově velmi náročná.

Jan Kirschner

JUBILANT

Muzikant a hráč na nespočet nástrojů

Tomáš Najbrt šedesátiletý

Autor mnoha písní ve zpěvníku *Svíta* a v *Dotatku* a první celocírkevní kantor ČCE se posledního říjnového dne dožil šedesáti let. Tomáš Najbrt ab-

solvoval na pražské konzervatoři hru na kytaru a skladbu (a také studoval církevní hudbu na Hochschule für Kirchenmusik v Herfordu), neodvážím se

však odhadnout počet nástrojů, na které hraje, ani souborů a hudebníků, s nimiž kdy spolupracoval, nebo zemí, ve kterých vystupoval... Také kolik je

hudebních žánrů, kterých se kdy dotknul: od folku přes bigbeat, jazz až k poučené interpretaci tzv. staré hudby, kterou se zabývá dlouhodobě. To vše si můžete přečíst na jeho webových stránkách.

Tomáš je ovšem všechno jiné než úspěšný člověk dneška. Měl se tento vnitřně bohatý a nepokojný hledač narodit v renesanční době? To by byla velká škoda pro všechny, kteří se s ním mohli a mohou stále osobně setkávat. Rád vzpomínám na vedení zkoušek pěveckého sboru Vocatus, které vždy začínal niternou a přitom velmi civilní pobožností. Ne že by spolupráce s ním byla vždy jednoduchá. To však souviselo s jeho nekonformností: Tomáš nikdy nebyl církevník, který se umí hladce pohybovat ve strukturách. Sluší mu oděv středověkého šaška, který říká věci někdy tak trochu bláznivé, někdy nepříjemné, ale často do morku pravdivé pro toho, kdo slyšet chce. Zvláštní postavení, asi se taková postava musí někdy cítit hodně sama.

V jedné písničce z alba *Kde kdo čeká na zázraky* Tomáš Najbrt zpívá: *Marně soužití se, kdo touží/ být všech lidí vždycky miláčkem./ O to běží, že jen stěží/ zachovat se může jeden všem./ Kdo však hledá přízeň Boží a tu lidskou tolik necení/, větší zboží v srdci složí a přiblíží se tím k spasení.*

Milý Tomáši, přejeme Ti i nadále život v přízni Boží.

Za přátele

Jan Jun

SKROMNÝ UČENEC A BRATR Zemřel Václav Marek Žilinský

Letos 10. listopadu zemřel ve věku devadesáti let ThDr. P. Václav Marek Žilinský, OP, překladatel Písma. Pocházel z patnácti dětí valašské katolické rodiny, vstoupil do dominikánského řádu a po násilném uzavření klášterů prošel PTP a dělnickými profesemi. Nakonec zakotvil v technické knihovně, kde se překvapivě prosadil jako metodik rešerší. Vysloužil si přezdívku „technický génius“ (říkali mu T. G. Žilinský). Byl skromný, tichý, nikdy nezapomněl na teologii a biblistiku, takže není divu, že byl svou církví delegován do ekumenické skupiny pro překlad Nového zákona, v níž pracoval v letech 1964–1985,

s přerušením na roky 1968–1969, které využil k vědecké práci na univerzitě ve Vídni. Svou poctivostí i svým humorem stmeloval skupiny lidsky. Po roce 1989 učil řečtinu na HTF UK a na Jaboku a byl tak ve spojení s evangelickou teologickou fakultou UK, na níž jsme se předtím setkávali jako překladatelé Bible.

Ve svém pohřebním kázání přirovnal břevnovský opat P. Prokop Siostrzonek jeho život ke knize, jejíž konec (smrt) neznámá, že bychom ji měli zavřít, ale vybězí, abychom v ní znovu listovali. S vděčností i s tesknoutou jsme se s ním za mrazivého poledne loučili na tichém břevnovském hřbitově.

Petr Pokorný

CÍRKEVNÍ HUDBA

Sbormistrovský kurz s Lotharem Mohnem

S valašským pasem na šedesátičlenné hudební těleso

Ve dnech 28.–30. října se konal již 18. sbormistrovský kurz ve středisku Sola gratia v Bystřici pod Hostýnem. Tentokrát na téma německá a vlámská sborová polyfonní tvorba. Naším milým hostem byl odborník na církevní hudbu Kirchenmusikdirektor Lothar Mohn z německého Hannoveru. Zajímavostí byla účast většiny studentů církevní hudby evangelické akademie (SCHEA) na tomto kurzu. Ale i kdyby těch nebylo, účast by byla vel-

mi slušná, protože se nás sešlo celkem šedesát. A zpívat ve sboru, který čítá šedesát hlasů, to už je opravdu zážitek. A nevšední zážitek sliboval i repertoár od autorů, jako jsou Orlando di Lasso, Heinrich Schütz nebo John Rutter.

Celkově jsme na zpěv měli vyměřeno 350 minut čistého času. Pan Mohn se ujal svého náčelnického, tedy sbormistrovského úkolu s naprostou samozřejmostí a přirozeností. Překvapila mě rychlost nácvičku. Aniž bychom procházeli detailně jednotlivé hlasy, začali jsme zpívat přímo

z listu, a ono to dokonce pár desítek taktů docela fungovalo. A už tento pocit člověka motivuje opravdu se snažit. Zkrátka i nácvik ještě neznámé písně byl zajímavým zážitkem.

Pobožnosti po hudební stránce měl zase v režii Ladislav Moravetz a slovem nám sloužil farář Lubomír Kabíček. Užíval jsem si atmosféru, kdy dynamickou a precizní germánskou hudbu na zkouškách střídaly hluboké a procítěné lidové motivy v pobožnostech. Slova faráře Kabíčka nás provázela celým pobytem až do nedělních bohoslužeb, a já jsem za ně vděčný.

V sobotu se šla část osazenstva projít na Hostýn, my ostatní jsme přemítali s pocitem magického Hostýnu nad námi a pivem od paní Silvy v nás. V sobotní podvečer došlo na lámání chleba. Nedělní bohoslužby se blížily a někteří studenti SCHEA si museli vyzkoušet dirigovat ono šedesátičlenné těleso. Naštěstí to postihlo jen ty, kteří neměli štěstí při zákulisní loterii.

Při nedělních bohoslužbách se zazpívaly všechny nacvičené skladby a to bylo něco, co jsem ještě nezažil. Kdo nepozná na vlastní kůži, neuvěří. Při ohláškách jsme panu Lotharu Mohnovi srdečně poděkovali prostřednictvím Ladi Moravetze, který předal symbolické dary. A jak jinak na Valašsku než se „slivovicí“. A aby nás ostatní nepomluvili, že jsme držgrešle, dostal pan Mohn také valašský pas, to aby si mohl v případě nouze založit účet v „jurovalšárech“, až to s eurem v Německu půjde ke dnu. Tož tak bylo. A bylo to dobré!

Poznámka celocírkevního kantora Ladislava Moravetze ve valašské notě: A temu Lotharovi z Němec sa najväcej líbil text, co zpívá Jura Pavlica od Hradištanu: „která je žena zlá/ muža neráda má/ strčí ho pod necky/ učí ho německy...“

Petr Běťák, varhaník ve Stříteži nad Bečvou a student SCHEA

Je modelem pro budoucnost křesťan bez konfese?

Každá návštěva Čech je jako vracet se domů

Andreas Hess je u nás dobře známý jako dlouholetý referent HEKSu pro země střední a východní Evropy. Na jaře letošního roku odešel do důchodu, ale do České republiky se stále vrací.

Proč jste tentokrát přijel do Čech?

Součástí společného projektu ČCE a HEKSu, spolufinancovaného Švýcarskými fondy, je program dalšího vzdělávání, který organizuje ústřední církevní kancelář. V rámci tohoto programu jsem ve spolupráci s ekumenickým oddělením a projektovým manažerem připravil přednáškové turné s tématem „Křesťanem bez konfese – model pro budoucnost?“ a diskutoval o něm s mnoha lidmi na různých místech.

Kde všude jste na turné přednášel a diskutoval?

Jak s profesory a studenty na Evangelické teologické fakultě, tak s faráři na pastorálcích. Také ve sborech v Praze i na venkově. To mi bylo zvláště milé, protože jsem byl dříve farářem v diasporním sboru stranou od velkých měst.

Na Evangelické teologické fakultě Univerzity Karlovy jste dostal pamětní medaili, kterou fakulta uděluje dlouhodobým přátelům a podporovatelům. Co to pro vás znamená?

Osobní slovo rektora, které jsem vyslechl při předávání, mě hluboce zasáhlo. Vzpomenul při něm také mého učitele, velmi uznávaného Jana Miliče Lochmana, pocházejícího z Prahy a působícího od roku 1968 v Basileji. Přes něj jsem byl už během svých studií svázán s Evangelickou teologickou fakultou v Praze dávno předtím, než jsem v roce 1987 poprvé přijel jako pracovník HEKSu do Prahy. Pak jsem měl tu čest téměř pětadvacet let pravidelně poznávat a podporovat učitele i studenty této respektované instituce.

Máte mnoho přátel v ČCE. Co jste u nás zažil? Jak se vám líbí Praha a Česko vůbec?

Po mnoha tuctech cest sem a tam je každá návštěva Čech jako vracet se domů. Vždycky mě

potěší procházka městem, nejraději časně ráno nebo pozdě v noci, nebo jízda krajinou. Ale bez rozhovorů s důvěrnými přáteli a bez nových setkání nemohu být. Tím jsem tentokrát naplnil svůj volný čas především.

Jaké cesty další spolupráce mezi HEKSem a ČCE vidíte?

Jelikož jsem od března tohoto roku v důchodu, leží tato práce již na mém nástupci, faráři Mathiasi Herrenovi (viz rozhovor v ČB 11/2011). O dlouholeté vztahy HEKSu a vaší církve je třeba pečovat – na partnerské úrovni a se vzájemnou důvěrou.

Já sám se nyní angažuji jako pracovník odpovědný za církevní díla v GEKE (Gemeinschaft evangelischer Kirchen in Europa/Společenství evangelických církví v Evropě). Moje bohaté pracovní zkušenosti a množství vztahů s církvemi a sbory ve střední, východní a jihovýchodní ►

Evropě doufám využiji při budování struktur, které budou sloužit k účinné pomoci, solidaritě a spolupráci mezi evangelickými církvemi v Evropě. Jsem velice zvědavý, jak se to podaří.

Co popřejete našim čtenářkám a čtenářům?

Sbory ČCE žily vždy v diaspoře - rozptýleně. Přeji všem čtenářkám a čtenářům, aby jako členové těchto sborů přijali naději, víru a sílu tuto situa-

ci nevidět jako deficit a necítit se jako ti slabí. Nýbrž aby si uvědomili své specifické zdroje a sílu. Aby nezaměřovali pozornost na to, že jsou v menšině, slabí a bez finanční jistoty, ale spíše na důrazy misijně teologické a eklesiologické: sbor jako společenství na cestě, bohoslužby jako radostná událost, sbor jako alternativní model společenského soužití. A to vše objevně a tvořivě.

Daniela Ženatá

Den reformace v Trutnově

a festival česko-německé-židovské kultury Devět bran

Dvě neděle po sobě se v trutnovském evangelickém kostele konaly ekumenické bohoslužby. První, u příležitosti dne reformace 30. října, byly bohoslužby tří církví - Církve bratrské, Československé husitské a Českobratrské evangelické. Bratr farář Molnár ocenil, že se při společné večeři Páně mohli sejít všichni účastníci těchto bohoslužeb, což dosud nebývá obvyklé.

kteří se Trutnově konal již po osmé. Součástí festivalu byly koncerty a filmové odpoledne, besedy i vzpomínková výstava o spisovateli Arnoštu Lustigovi, spojená s číší košer vína. Lustig, který zemřel v únoru letošního roku, býval přítelem a prezidentem festivalu.

Festival skončil 9. listopadu v předvečer výročí tzv. křišťálové noci, během níž byla v roce 1938

O týden později (6. 11.) se konala další ekumenická a občanská shromáždění, ráno v kostele a odpoledne na místě bývalé synagogy, jako vzpomínka na židovské spoluobčany. Vzpomínkové shromáždění bylo součástí festivalu česko-německé-židovské kultury Devět bran,

zabita téměř stovka Židů a bylo zničeno mnoho synagog i obchodů židovských obchodníků jak na území Německa, tak Rakouska i v oblasti československého pohraničí zabraného Němci. Jednou z těchto zničených synagog byla i synagoga v Trutnově.

kir

Dětský den překonával hranice

Už šestý ročník česko-německého dětského církevního dne hostilo 9. října 2011 německé město Marktredwitz. Z obou stran hranice na něj přijelo přes pět set účastníků.

Třista padesát německých a sto padesát českých dětí, k tomu padesátka dospělých z řad spolupracovníků a rodičů – k těmto číslům se vyšplhal počet účastníků dalšího přeshraničního církevního dne. Jen česká strana naplnila tři autobusy. Jeden vyrazil s dětmi z Ašska, druhý – mimo jiné s třiceti romskými dětmi – vyjel z Kraslic a z Krajkové u Sokolova a třetí s vietnamskými chlapci a děvčaty z Tachova. Další dva mikrobuses přivezly obyvatele dětských domovů v Aši a Plesné.

Celým dnem letos provázela postava proroka Jonáše. Čtyřem hercům, dvěma německým a dvěma českým, v roli pestrobarevných papoušků se tak podařilo vtáhnout nejmladší do divadelní hry O Jonášovi, že se po jejím skončení ptali, kdy bude příběh pokračovat. Děti pak dostaly příležitost ke společným hrám a rukodělným aktivitám ve dvojazyčných skupinách. Při společném díle měly možnost se lépe poznat a prohloubit své jazykové znalosti.

Zátěž dlouhodobých příprav si mezi sebe rozdělili ašský farář Českobratrské církve evangelické Pavel Kučera s manželkou Libuší a chebský ko-

lega Pavel Hejzlar, a také Lucie Piksová ze sdružení Tandem. Na německé straně se o organizaci postarala evangelická mládež z Marktredwitzu.

„Připravený program i spontánní setkání setřely všechny hranice a rozdíly – mezi dětmi českými a německými, mezi lidmi různé barvy pleti i mezi dětmi z církve a mimo ni, které tvořily více než polovinu přítomných,“ hodnotí význam akce Pavel Kučera z Aše, jehož sbor je svou zeměpisnou polohou v nejzápadnějším cípu republiky ke spolupráci s německými sousedy přímo předurčen.

První dětský církevní den se uskutečnil u příležitosti přeshraniční Krajinné výstavy, konané roku 2006 pod záštitou Euregia Egrensis. Akci finančně podporuje Evropská unie a Zemský svaz pro dětské evangelické bohoslužby v Bavorsku. Programu se letos aktivně účastnila také starostka města Marktredwitz Birgit Seelbinderová, které smíření a setkávání obou národů velmi leží na srdci.

K oficiálnímu zhodnocení a děkovné bohoslužbě v kostele sv. Bartoloměje v Marktredwitzu se pořadatelé sešli 26. října. Financování ve stávající podobě ze strany Evropské unie je sice již vyčerpáno, ale organizátoři chtějí hledat nové možnosti, jak pro děti pravidelná církevní setkávání zachovat i do dalších let.

Libuše Klasnová, kurátorka chrásteckého sboru

UPOUTÁVKA

Nejsme na útěku

Bude-li čtenář pozorně naslouchat „myšlenkám pro každého“, které Daniel Ženatý připravil na každé sváteční a nedělní jitro pro Český rozhlas Pardubice a jejichž výběr teď vychází v Kalichu knižně pod názvem *Nejsme na útěku*, dostane se mu dobré odměny: rozhledu, nadhledu, uvolnění, naděje do všedních dnů. Knižka obsahuje přes devadesát jednostránkových úvah, jejichž základem jsou každodenní události či zážitky, promyšlené uvážlivým, laskavým pastorem a odlehčené jemným humorem. Připojeny jsou celostránkové fotografie Martina Metelky. – Zase jednou knížka, která potěší.

ŽENATÝ, Daniel: *Nejsme na útěku*.

Praha: Kalich 2011, 120 s., 98 Kč

ISBN: 978-80-7017-158-5

ROZHOVOR s Petrem Haškou

Diakonie je stále na cestě

O Diakonii a Božím království, o milosrdném Samařanovi a lásce, která je hnacím motorem

Po celý letošní rok jsme v rubrice Diakonie pro život přinášeli články, rozhovory nebo reportáže o diakonických službách napříč lidským životem. Poslední díl tematického seriálu a celého čísla se týká toho, co už je za horizontem tohoto času a lidského chápání. Boží království zatím není součástí pestré diakonické nabídky pomoci definované zákonem o sociálních službách, ale Ježíš Kristus v Písmu říká, že „království Boží je mezi vámi“ (L 17,21). Je to tak? A může záblesk tohoto nového věku tu a tam prostupovat také službami evangelické Diakonie? Nejen na to jsem se ptal Petra Hašky, dlouholetého pracovníka a ředitele myslibořického střediska, člena dozorcí rady Diakonie ČCE a jednoho z pěti evangelických diakonů.

Petře, hned na úvod otázka na tělo: je už království Boží mezi námi?

Odpovím raději po stránce osobní než teologické. Pocházím z věřící rodiny, ale procházím různými životními etapami a tohle je téma, které je mi blízké. Dvacet let pracuji v domově se starými lidmi a poznávám spoustu lidských příběhů, které dokreslují skutečnost, že člověk se tu neocitl náhodou. Já nevěřím náhodě. Přesahuje nás spousta věcí, jež nikdo nedovede popsat. To, že je nám dána možnost se objevit tady na světě jako jedinci, ale i jako lidstvo, možnost žít ve společenství, jak v rodinném, tak širším, to je něco úžasného. To vnímám, že je z Boží lásky nebo z Božího rozhodnutí. Já mám tu naději, že život nám byl dán nejen proto, abychom si užili nějakých padesát, osmdesát nebo sto let, ale že

je ještě něco dalšího, co je tu pro nás připraveno dávno před tím, než vůbec svět vznikl. A že se to týká nás už v tomto čase. Člověk to nedokáže popsat ani vyslovit, ani si to představit.

Jak moc inspirující je prostředí evangelického seniorského domova pro tyto úvahy?

V myslibořickém domově se setkávají lidé, kteří toto prožívají intenzivně. Oni svou víru žili různými způsoby, asi podobně jako my – kolikrát neměli moc času na Pána Boha, čas nebo okolnosti nedovolovaly třeba chodit do kostela. A najednou se jim v tom stáří otevřel prostor a oni si uvědomují, jak je pro ně tohle setkávání s Bohem důležité. Jsou to lidi samozřejmě stejně jako my s chybami a nešvary, ale jejich životy nás mladší velmi obohacují. Tito naši obyvatelé, kteří přijali svůj život i jeho poslední etapu jako dar, bývají mnohem vyrovnanější. Spousta lidí má problém, když se blíží konec života. To neznamená, že křesťan se s tím vždycky umí vyrovnat. Ale setkávám mnoho lidí, kteří říkají třeba: „Víte, pane řediteli, já už mám všechno tady splněno, já jsem se vdala, měla jsem děti, prožila jsem naplněný život a teď už prostě čekám, kdy si mě Pán zavolá.“ Jsou vyrovnaní, smíření, neptají se hořce, proč to všechno má skočit. Mnoho z nich říká, že ta závěrečná etapa života je vlastně krásný čas, kdy kdejaká maličkost je najednou darem. Kolikrát si ráno řeknou: další den, další dar jsem dostal nebo dostala k životu navíc. Spousta z nich také popisuje, jak se jim najednou otevřel čas pro bližší setkání s Bohem. Pro modlitbu, čtení Písma, zpívání písniček, pro biblické hodiny nebo bohoslužby.

Taková setkání jsou nejspíš posilující i pro tebe jako o řadu let mladšího pracovníka. Čerpáš z nich?

Nevím, jak ty, ale já musím říct za sebe, že nestíhám žít život křesťana tak, abych mohl s Pánem Bohem v modlitbě všechno probírat. Takže taky doháním. A oni říkají: „My víme, pane řediteli, že nestíháte, a tak se za vás modlíme a touto modlitbou chceme nést myslibořický domov, vaši rodinu, vaši práci.“ To je pro mě veliké povzbuzení. Když poznáš tyto lidi a jejich víru, tak vidíš, že to není náhoda. A to ti dává nový smysl v tom, co děláš, pro koho to děláš. Tvoje já se může umenšovat a může se otvírat tomu, co ti dává Pán Bůh. A něco z té lásky, kterou dostáváš, můžeš předat zase dál. Tahle láska je hnacím motorem spousty věcí.

Obyvatelé domova ovšem nejsou zdaleka všichni evangelíci nebo vůbec křesťané. Co lidé ve středisku, co se s tímto životním postojem neztotožňují, kteří tohle nepovažují za vyznání svého života?

Domov má dnes nějakých 130 obyvatel, dříve jich bylo až ke dvěma stovkám, ročně se jich tak 40 vymění. To je takové bohatství lidských životů! A každý je jiný. Patří sem i stovka našich zaměstnanců. Takže těch dvacet let tady je pro mě obrovská zkušenost. Někteří obyvatelé trochu horče konstatují: „My jsme ten evangelický domov, ale podívejte se, vždyť je tu křesťanů tak málo“. Možná je to pro nás výzva, abychom se osvědčili, jestli vytrváme. Snažíme se při- ►

AKTUALITY

Společenský večer s aukcí přinesl litoměřické Diakonii téměř půl milionu

V pátek 4. listopadu 2011 proběhl 17. společenský večer Diakonie v Litoměřicích. Sál hotelu Koliba zaplnilo více než 150 lidí, z toho se jich na čtyřicet aktivně zúčastnilo dražby uměleckých děl a výrobků chráněných dílen litoměřické Diakonie. Hostem večera byl tentokrát herec a hudebník Jan Budař. Motto večera „S vámi to zvládneme i v nejisté sezóně“ vzali návštěvníci za své a Diakonii podpořili rekordní částkou 487 800 Kč. Velice děkujeme všem návštěvníkům aukce, především pak štědrým dražitelům!

Rekonstrukce denního stacionáře Radost v Soběkurech dokončena

Dne 30. listopadu 2011 byla dokončena rekonstrukce denního stacionáře Radost v Soběkurech (spadající pod merklínské středisko Diakonie ČCE). Projekt, který byl zahájen 1. dubna 2011 s rozpočtem zhruba 6 milionů Kč, byl cele financován z operačního programu ROP NUTS II Jihozápad – rozvoj infrastruktury pro sociální integraci.

Hlavním cílem bylo zkvalitnit prostředí pro poskytování sociální služby denního stacionáře a zachovat tuto službu v běžné zástavbě obce, což se podařilo. Projekt počítal s kompletní výměnou nevyhovujících oken, s rekonstrukcí sítí včetně topení a vybavením speciálními pomůckami. Nové vybavení umožní rozvoj schopností a dovedností uživatelů: pracovní boxy pro lidi s autismem, IT technika respektující potřeby osob se zdravotním postižením (dotyková obrazovka) a tzv. snoezelen, který pomáhá uživatelům s těžkou formou postižení překonávat napětí, stres a eliminovat agresivitu. Realizace projektu umožnila zajistit bezbariérový přístup do přízemí, což pomáhá uživatelům s tělesným postižením.

Ambulantních sociálních služeb denního stacionáře využívají lidé od 16 do 64 let s mentálním a kombinovaným postižením, a zejména lidé s autismem. Nabídka služeb stacionáře umožňuje těmto lidem zůstat ve svých rodinách jako v nejpřirozenějším sociálním prostředí, zároveň jim dovolí fungovat v režimu obvyklém ve většinové společnosti, tedy docházet za smysluplnou denní činností do prostředí, kde se setkávají s ostatními.

ph

stupovat ke každému z té lidské stránky. A taky férově ke všem, u nás nemá nikdo protekci. Pro ty, kdo k nám přicházejí a žili v ateistickém prostředí nebo době, je to možnost, jak se setkat s něčím novým. Někdo chodí do kaple, někdo se o lidi stará, protože to vnímá jako své poslání a je to vidět, nejen na papíře. Denně máme otevřenou kapli. Není dne, kdy by se tam něco nekonalo. Kaple je volně otevřená komukoliv. Zabloudí tam lidi, kteří prostě hledají. Pro jiné je to možnost zabít nějaký čas – i to je důležité, někdy se dny hrozně vlečou. Z kaple přenášíme biblické hodiny rozhlasem na pokoje. To je zajímavá možnost: rozhlas si můžeš vypnout nebo zapnout. Nedovedu odhadnout a nezjišťujeme to, kolik lidí biblické hodiny třeba potají poslouchá – soukromě na pokoji, v obavě před nějakým zesměšněním ze strany okolí. I ten rozhlas vidím jako možnost zprostředkovat setkání s Písmem. Boží cesty jsou různé.

Ty znáš nejen „své“ středisko, které řídíš, nýbrž také celou Diakonii. Jak je na tom dnes Diakonie se svým křesťanstvím v praxi? Jak se projevuje, v čem je ta přidaná hodnota křesťanské organizace?

Odpovím slovy našeho zahraničního kolegy, ředitele jedné nemocnice ve Švýcarsku. Ten připomněl na nedávném setkání ten známý biblický příběh o milosrdném Samařanovi: farář chudákovi u cesty nepomohl, levita ho taky obešel a nakonec šel ten Samařan, který pomohl. Ale jak pomohl? Prostě se o něj postaral. Žádná modlitba tam nebyla, udělal to nejnnutnější, zavezl ho a předal v hospodě, nechal tam nějaké peníze a odjel. A Ježíš k tomu řekl: dělejte to taky tak. Tento kolega ze Švýcarska upozornil: nikde tam Ježíš neříká: dělejte to lépe. My jsme kolikrát přesvědčeni, že přece ta diakonie, to křesťanské zařízení, musí být lepší. Ale v čem lepší? Ježíš Kristus nechce, abychom byli lepší, ale abychom byli lidštití.

A to spojení s církví?

Profesor Pavel Filipi už léta říká, že má-li být nějaká církev, pak jedině taková, která bude sloužit. Diakonie sice není zcela totéž co církev, přesto si ji církev povolala do služby. S ní nesou ten prapor služby i nekřesťané a ne-evangelici. Diakonie by mohla a měla být nějakým světlem, světloňošem, „službonošem“ – ať si k tomu použije věřící, anebo ty, kteří to berou prostě jako práci, ale dělají ji dobře. Já bych byl nerad, kdyby se Diakonie

odpoutala od církve. Pro mě je Diakonie stále na cestě. Není dokonalá, v některých střediscích ten křesťanský duch trochu skomírá, ale nechci soudit. Byl bych rád, kdyby to vždy aspoň nějaká skupina lidí v těch střediscích nesla. Kdyby se o to v různých formách snažily i spolupracující sbory. Mnohde takhle spolupráce moc nefunguje. Na úrovni středisek máme dozorčí rady, které by měly spolupracovat, ani to někde nefunguje. To je škoda. Máme novou dozorčí radu Diakonie, která by ráda probudila toto propojení středisek a sborů. Každý její člen má nyní na starosti několik středisek. V tomto případě je to spíš práce na dálku, i když jsme se zavázali k tomu, že do těch „svých“ středisek budeme pravidelně zajíždět. Třeba se nám to podaří posunout o kousek dál.

V souvislosti se snahou rozvíjet křesťanskou identitu Diakonie se mluví také o obnovení práce celodiakonického faráře. Jak vidíš jeho možné působení?

Důležité je dohodnout se, kde by mělo být jeho pole působnosti. Já mám výhodu, že praxi diakonického faráře mohu vidět v našem středisku, kde máme na částečný úvazek Tomáše Potočka. On má zkušenost jak z duchovenské práce, tak i s tou praktickou stránkou pomoci, dělal sanitáře v léčebně dlouhodobě nemocných. Byl bych spíš pro funkci kaplana: farář je specifická osoba, která se stará hlavně o ten duchovní rozměr života sboru či střediska, zatímco kaplan je trochu posunutý blíž všem lidem, kteří tu žijí nebo pracují. Měl by to být člověk, který je zkušený a připravený k pastoraaci – návštěvám, rozhovorům, naslouchání. Mnozí potřebují lidskou blízkost. Aby jim někdo naslouchal. U nás v Myslibořicích to tak funguje. Tomáš navštěvuje nemocné, účastní se porad, kdy se dozvídá, kdo má jaký problém. Také zaměstnanci se mu mohou svěřit, je vázán zpovědním tajemstvím. Lidé, ať věřící či nikoli, kolikrát ani nečekají, že jim dá odpověď. Potřebují, aby jim naslouchal.

Jakou máš představu o budoucnosti diakonátu v ČCE?

Před deseti lety, kdy jsem přijal pověření k diakonské službě, jsem měl za to, že je to institut, který bude v naší církvi růst. To se vlastně stalo a děje. Diakonie jako služba bližnímu by měla být všude, kde jsou živé sbory. A kde jsou živé sbory, tam by měli být i pověření diakoni. Naše církev

v tom má trochu guláš a má k tomu různé instituce – sborová sestra, pastorační pracovník, křesťanská služba nebo vůbec žádné pojmenování. Mnozí řeknou: „Já když jdu za někým do nemocnice, tak to přece dělám samozřejmě!“ V mnoha sborech tak sociální práce funguje spontánně bez nějakého označení – a to je taky služba diakonie! V prvotní církvi, když apoštolové nestíhali a po-

třebovali obyčejnou pomoc bližním, tak prostě povolali diakony. My jsme si to trochu zkomplikovali těmi různými označeními, ale všechno je to vlastně totéž. Já budu rád, když se v tom trochu udělá jasno. Když sjednotíme pojmosloví, pomůžeme sobě i druhým. Pak už se nikdo nebude ptát, jak je možné, že máme v té naší ČCE jenom pět diakonů...

Ptal se Pavel Hanych

Diakoni v klášteře

Duchovní centrum svatého Františka z Pauly ve Vranově u Brna zažilo ve svých zdech již podruhé zajímavou akci. Ve dnech 16.–19. října 2011 hostilo diakony Českobratrské církve evangelické, pracovníky Diakonie ČCE a další sestry a bratry, pro které je důležitý duchovní rozměr v sociální práci. Celkem devatenáct účastníků vyslechlo svědectví místní řádové sestry Zdislavy Noskové, OSF, která přednášela na téma Zajet na hlubinu. Přínosem pro účastníky byla i přednáška představeného řádu paulánů patera Pavla Havláta OM, který hovořil na téma Dívat se na Kristovu tvář. Sestra Zdislava svědčila o radostném životě křesťanů – řádových sester v době komunistické persekuce. Bratr Havlát na příkladech současného života kněze ukazoval radostnou víru i ve velmi obtížných situacích. My – evangeličtí účastníci – jsme si zde mohli velmi reálně uvědomit, jak malý rozdíl je mezi námi v praktickém přístupu k trpícím, pokud je zdrojem této práce kristovská láska a Kristovo povolání.

Součástí akce byl také cyklus meditací na téma ovoce Ducha svatého. Ten připravili jednotliví přítomní diakoni. Po individuálním promýšlení daných textů jsme společně diskutovali ve skupinkách, co pro nás konkrétně znamená ovoce Ducha: láska, radost, pokoj, trpělivost, laskavost, dobrota, věrnost, tichost a sebeovládání (Ga 5,22–23). Každý účastník si z daných textů odnášel velké obohacení.

Ve večerních hodinách došlo i na diskusi mezi diakony o dalším směřování diakonátu. V současné době má naše církve pouze pět diakonů. Důvodů je víc, ale jedním z nich je jistě i skutečnost, že se o této církevní aktivitě, která byla ustanovena synodem, příliš neví. Mnoha lidem není jasné, kdo to

diakon Českobratrské církve evangelické vůbec je. Sám jsem si diakonské společenství definoval takto:

- 1) Otevřené společenství mužů a žen, kteří především v církvi a v Diakonii vykonávají sociální práci s duchovním posláním.
- 2) Sbory ČCE rozpoznaly obdarování těchto lidí a vyslaly je tuto práci dělat.
- 3) Diakoni vykonávají tuto práci s Božím požehnáním, které jim vyprošuje vysílající sbor.

4) Diakoni vytvářejí otevřené společenství lidí, kteří se vzájemně podpírají.

5) Diakoni se společně vzdělávají v duchovní a pastorační práci.

V církvi je mnoho bratrů a sester, kteří dlouhodobě trpělivě vykonávají křesťanskou službu v rodinách, sborech, nemocnicích, domovech pro seniory a na jiných místech. Možná, že i pro ně by mohlo být důležité vědomí, že za nimi stojí jejich sbor, že byli k této aktivitě sborem vysláni a vyzbrojeni Božím požehnáním.

Lubomír Vraj, diakon

lubomir.vraj@tiscali.cz

Dobromila Krupová z Diakonie ČCE

Ocenění Pracovník roku v sociálních službách Zlínského kraje

Významné ocenění za činnost a přínos v oblasti poskytování sociálních služeb Zlínského kraje získala Dobromila Krupová, dlouholetá pracovníce a ředitelka střediska Diakonie ČCE ve Valašském Meziříčí, jež poskytuje pomoc zejména seniorům. Slavnostní předávání ocenění proběhlo 14. listopadu 2011 ve Zlínské Baťově vile pod záštitou hejtmana Zlínského kraje pana Stanislava Mišáka a za účasti významných hostů.

Dobromila Krupová (1952) působí ve středisku Diakonie ČCE Valašské Meziříčí od roku 1993, v období 2004–2011 zastávala místo ředitelky. Letos v létě odešla do důchodu, ale nadále se aktivně podílí na činnosti střediska i na práci se seniory. Pokračuje v lektorské činnosti k tématice trénování paměti, též ovlivňuje dění v komunální politice účastí v pracovní skupině seniorů a rolí vedoucí manažerského týmu.

Ve své profesi dosahovala a dosahuje mimořádných výsledků. Kromě rozvoje a rozšiřování služeb „svého“ střediska pomohla spolu s městem Valašské Meziříčí a místní Charitou vybudovat síť regionálních sociálních služeb a navázat mezi nimi dobrou spolupráci. Podařilo se jí tak zviditelnit a zkvalitnit sociální i zdravotní služby

v oblasti péče o seniory, nevléčitelně nemocné a o lidi s demencí.

„Služba potřebným znamená mnohem víc než pouhé poskytnutí základních potřeb,“ říká. „Jde o zvýšení důstojnosti a sebeúcty starších lidí, odstranění bariér nejen v pohybu, ale i ve vztazích mezi lidmi, mezi generacemi. To všechno považuji ve své práci za nesmírně důležité,“ doplňuje oceněná, která má svůj základní životní postoj obsažen snad již v křestním jménu.

Pro její práci je podstatný také vztah ke křesťanské víře. Angažuje se v křesťanské službě evangelických sborů ve Valašském Meziříčí a Velké Lhotě. Je známa jako přímá osoba, ochotná a nebojácna prosadit dobrou věc. Zkrátka Dobromila.

Pavel Hanych

PROKŘIKNI A ZPÍVEJ

Závěrečné slovo k celoročnímu cyklu

V celém letošním ročníku nás Ladislav Moravetz provázel duchovní hudbou na lidovou notu. V některých sborech tyto písně ožily, jak jsme se mohli dočíst v ČB 10/2011, posloužily na synodu, zpívaly se na setkáních sbormistrů i varhaníků. Všichni čtenáři *Českého bratra* mohou plnými doušky nasát jejich atmosféru, notu i rytmus z CD *Prokřikni a zpívej*, který byl přílohou minulého čísla 11/2011.

V tomto čísle přenechal celocírkevní kantor vyhrazený prostor jiným textům. Poslední zamýšlenou píseň z cyklu *Prokřikni a zpívej*, jakož i všech jedenáct předchozích najdou zájemci ke stažení na www.e-cirkev.cz v sekci Co děláme, podsekcí Hudba.

DaZ

Oslava 230. výročí založení sboru v Nosislavi

Především radost a díkůvzdání

Každá neděle má být pro křesťana pravým svátkem, ne-li oslavou. Neděle 9. října roku 2011 však byla pro nosislavské evangelíky přece jen výjimečnější. Připomínali si totiž 230. výročí založení sboru, 135 let od postavení kostela a 40 let od otevření modlitebny v Přibicích.

Slavnost začala už dopoledne v nosislavském evangelickém kostele bohoslužbami, kterých se účastnilo téměř tři stovky věřících, přičemž někteří šli desítky kilometrů pěšky a jiní vstávali

v časných ranních hodinách. Připomněli si tak zkušenosti svých předků (např. z Miroslavi), kteří kvůli návštěvě kostela museli podstupovat podobné strastiplné cesty častěji. A rádi!

Kázání synodního seniora Joela Rumla na text ze Sk 2,42 si vyslechly kromě domácích i desítky hostů z celé republiky, přítomni byli také přátelé nosislavského sboru z holandského Hasseltu. Při bohoslužbách byla vysluhována večeře Páně a slaveno díkůvzdání za úrodu i za existenci sboru. Podle nosislavského faráře Ondřeje Macka je takovéhle výročí vždy příležitostí k díkůvzdání za to, že tu jsme, a za to, co bylo. „Je to příležitost se dohromady potkat, něco zažít, užít si a něco ze svého nabídnout okolním sborům a spoluobčanům,“ dodává Macek.

Po slavnostních bohoslužbách přednášela evangelická teoložka a historička Eva Melmuková na téma Evangelíci na jižní Moravě a vyhlášení tolerančního patentu Josefem II. Poukázala

mimo jiné na význačnost nosislavské žádosti o náboženskou svobodu. Farní sbor Českobratrské církve evangelické v Nosislavi, někdejší „reformátská církev“, je jedním z pěti nejstarších protestantských sborů v České republice. Byl založen krátce po vydání tolerančního patentu císařem Josefem II. v říjnu 1781.

Zbytek neděle se nesl ve znamení díky započatých při dopoledních bohoslužbách. Po odhalení turistické informační tabule, pojednávající o nosislavských evangelících, následovaly zdravice a přání a děkování čestných hostů. Vděčnost nad tím, že nosislavský sbor existuje řadu let a nadále má stoupence v řadách všech generací, vyjádřila synodní kurátorka Lia Valková, svá blahopřání vyslovili i zástupci z dceřinných (filiálních) sborů v Miroslavi a Brně, dva bývalí nosislavští faráři (Ctirad Novák a Jarmila Řezníčková) a římskokatolický farář Pawel Cebula.

Třešničkou na pomyslném dortu oslavy se stalo představení nové knihy *I zůstávali v učení apoštolském* s podtitulem *Snažení o rozpomínání evangeliků na Nosislavsku*. Autoři Jiří Lukl, Ondřej Macek a Vladimír Svoboda v knize předkládají dějiny sboru, ale jak sami v předmluvě upozorňují, nejde jim o postihnutí komplexní historie, protože to je téměř nemožné. Snažili se hlavně o zachycení příběhu sboru v Nosislavi i lidí v něm a doufají, že kniha přispěje především k další konfrontaci pamětníků a hledačů historie. Ondřej Macek ke knize dodává: „Je to takové naše zpytování toho, co bylo, či nebylo a mělo být. Kniha má vybízet k přemýšlení o našich předcích a předchůdcích, nikoli nekriticky, a třeba se jimi i nechat inspirovat a nenechat se jimi zahanbit.“

Závěr slavnostního dne patřil herci Miroslavu Částkovi a jeho představení *Boží domácnost se musí uklízet*. Uklízet se po všem tom slavení určitě muselo. Každá taková oslava s sebou nese mnoho starostí a práce. Budiž však organizátorům odměnou, že jejich snažení bylo vděčně přijímáno všemi přítomnými a vneslo radost do shromážděného společenství.

Radka Raflová

Dvojznačnosti myšlenky

Mezi věrci a bezvěrci (12.)

Myšlení je vzácný dar, mající sloužit přibližování k Bohu. Bez něho by ani Bible nevznikla. Proto také si křesťané vytvářejí o Bohu (a o dalších „věcech víry“) představy, jimiž vztah k němu živí. Tím se pak uzavírá jakýsi kruh – lidská myšlenka se stává odezvou Božího daru, anebo dokonce odpovědí. A kde tomu tak je dobře, tam se známá nadávka iracionalismu stává neoprávněnou.

Člověk ovšem s myšlenkami neumí vždy dobře zacházet a svého daru si často neváží. Jakkoli hlasitě pje „a moudrost mi daruj...“ A tak se z jeho představ stávají kamenné monumenty, podobně jako se srdce stávají kamenná. Copak ale někdo někdy našel živou zkamenělinu? Jak pomocí myšlenkových zkamenělin, jaké milují zvláště fundamentalisté, hledat živého Boha?

Ne zcela náhodou některé křesťanské představy dokážou rozrušovat křesťany i nekřesťany oprávněně. Špatné a vágní, pokroucené a mdlé, prázdné a pokřivené představy člověku překážejí. Neví si s nimi rady, nic mu nesdělují. A pokud se s něčím takovým křesťan spokojuje, jen pomáhá ateismu. Bůh je láska. Bůh je milostivý. Bůh je blízký. Bůh je s trpícími. Takové představy mohou sebevíc vycházet z pravdy, ale když je člověk naplňuje prázdnotou a pokrouceností, klame jimi.

Bezvěrec se na představy o Bohu dívá z distance nebo i svrchu a někdy se zalíbeně chápe toho, jak špatně křesťané se svými představami zacházejí v myšlení, v životě, v jednání, v chování. Může ale zápolit nanejvýš s těmito představami, s tím, co se dozví o křesťanském počínání. Nikdy však s Bohem. To nanejvýš mohl kdysi Jákob, je- muž to Bůh dovolil. A tak sice netuším, nakolik si Bůh bere speciálně ateismus osobně, je však také třeba říci, že ať už si ateista myslí cokoli, s Božím bytím to nepohne. Boha nepřesvědčí, aby nebyl.

Právě tak si ani křesťan, ani ateista nemůže

představovat, že Bůh na jeho představách závisí a že začne „existovat“ za podmínky, že ho někdo uzná. S odkazem k Dionysiovi Areopagitovi a Mikuláši Kusánskému si tedy dovoluji podotknout, že pro křesťana je pokrok, když učiní krok nad všechny své představy o Bohu, který není tím, čím myslíme, že je. A ani tím, čím myslíme, že není. V představách jako přibližovadlech totiž cíl nespočívá.

Tím padá alespoň jakékoli přesvědčení, že jsme svou představou Boha zkrotili, že nám Kristus bude zobat z ruky a že Duch svatý nás bude provázet jako pejsek na vodítku. Ne náhodou se objevily na adresu křesťanů výtky, že si Boha „vymysleli“, že Bůh je výtvar lidských přání. Vždyť mívá křesťan leckdy ve zvyku považovat Boha jen za toho, za koho chce.

A spolu s tím se ukazuje, že člověk, ať už věrec nebo bezvěrec, je bytost velmi nejednoznačná, dobré se v něm míchá se zlým, takže se zaplétá do nesprávného chválení i nesprávného obviňování. Z křesťanské perspektivy se ale tato dilemata nestávají nekonečnými, protože lidská situace je vždy konečná a zároveň otevřená věčnosti.

Víra pak není pouhoučkový detail v duši člověka. Ani není jen přesvědčením o jakési představě, nýbrž je životním vztahem celého člověka k Bohu. Sídí v jeho nitru a proniká jej celého, takže kdo třeba jen věří svými výkony, je na omylu. Stejně jako nestačí mít jen jakousi zbožnou představu, jde-li o vztah člověka k Bohu, který už předem má vztah k němu. Představa bezevztažného Boha prostě nedává smysl.

Velká opatrnost je tedy na místě, jsou-li navíc všechny představy o Bohu v lepším případě jen slabě výstižné – protože vůči němu jsou jen malými kousky, ukousnutými z pomyšlení na nekonečno. Je to něco podobného, jako bychom člověka chtěli popsat pomocí představy určitého atomu.

A pak záleží na tom, zda nás frustruje, že Boha neobsáhneme, anebo zda uvidíme, že ve světě stále nových marností se stále znovu rodí paradoxní živé stopy jeho blízkosti. Už díky tomu, že se někdy roku 4 před Kristem do betlémského

chlívku ukryté nejslavnější miminko na světě stalo nadčasovým symbolem narození, duchovního znovuzrození a obnovy. A jeho narozeniny, i když rozmanitě pochopené, oslavují nejen věrci, ale i bezvěrci.

Jiří Hoblík

ŽIVOT CÍRKVE

Komuniální model církve a evangelické hledání

Kritický pohled i nadějný výhled

„Evangelické hledání“ je jemnější označení pro evangelickou krizi, tedy nůžky rozevírající se mezi tím, k čemu jsme z Písma povoláni, a tím, jak to s námi vypadá ve skutečnosti. Jistě platí, že jsme i v církvi napořád ospravedlněnými hříšníky a Boží království je teprve před námi. Proto Pán Ježíš vyprávěl své podobenství o koukoli a pšenici (Mt 13,24–30). To podobenství pověděl o lidech. Ale pak jsou zde myšlenkové i organizační vzorce, pomocí nichž své křesťanství žijeme. Ve střednědobém horizontu je naléhavě potřeba uvažovat o jednotlivých projevech života církve. Tam, kde rozpoznáme slepé uličky, je třeba vydávat se jinudy. Cílem není malovat na černo, co je bílé, ale v dospělé poradě zvážit nosnost jednotlivých projevů života církve.

I. Kde je to horší?

Setkání římskokatolické komuniální církve (zastoupené biskupem Janem Konzalem a Martinem Šálym) a Coeny (evangelické liturgické iniciativy) v Soběhrdech nepostrádá jistou symetrii. Vzpomínám na setkávání východních a západních Němců před rokem 1989 v tehdejším Československu, navzájem se triumfujících, kdo to má doma horší. Také zde se setkávají dvě skupiny, které hledí kriticky na svou vlastní církev a s nadějí vzhlížejí mimo jejich rámec. Komuniální církve ve své vlastní římskokatolické tradici odmítá důraz na hierarchii; zdůrazňuje společnou zodpovědnost členů společenství; odmítá přebujelou liturgii a zdůrazňuje Písmo; namísto náboženství a spirituality zdůrazňuje civilnost. Coena kriticky k praxi ČCE klade důraz na ordinovanou službu; zve k znovuoživení bohatství liturgie a tradičních forem duchovního života.

II. Mezistupeň

Když přemýšlíme o Českobratrské církvi evangelické (ve smyslu denominace), je to něco jiného než přemýšlet o Kristově „svaté Církvi obecné“. Je to také něco jiného než přemýšlet o místním sboru, který znám a v němž žiji. O Církvi Kristově i o místním sboru Bible opakovaně mluvím. Ale jak s tím souvisí ČCE? Jsem přesvědčen, že členství v nějaké církvi je oproti přináležetosti k Církvi a k místnímu sboru vždy čímsi druhořadým. Svě relativní oprávnění má taková církev proto, že se v ní dostávají ke slovu místně a dějinně podmíněné zkušenosti jednotlivých částí velké Církve, společné více sborům. Toto oprávnění má ale konkrétní církve právě jen do té míry, do jaké napomáhá v místním sboru realizovat svou účast na Církvi v jejím původním určení.

III. Východisko

Protože je jednotlivá církev čímsi, co má sloužit, musí se měřit svým teologickým východiskem. Katolický dogmatik a zastávce komuniálního pojetí Církve Hans Jorissen (zemřel letos na podzim) považuje společenství (*communio*, odtud název komuniální) uvnitř Boží Trojice za model pro Církve i církve. Vztahy uvnitř Trojice zvou křesťany do „společenství s Bohem skrze Ježíše Krista v Duchu svatém“. Vytváření takového společenství je smyslem, ale i kritériem konkrétní církve. Takto pojaté společenství nebude hierarchické, nýbrž osobní, bude angažované a spirituální.

Já sám bych v navázání na starozákonní proroky Církve definoval spíše jako další část Božího lidu, kterou si ke svému lidu Izraele (o čemž svědčí Starý zákon) vystoupením Ježíše Krista (o čemž svědčí Nový zákon) ze všech národů světa přibral

a ve světě udržuje Hospodin. Přibral si ji proto, aby byla předjímku jeho království a pozvánkou k němu, aby v ostrůvcích svých sborů žila z moci Ducha svatého už nyní ve stylu nového věku, aby byla hmatatelnou alternativou zdánlivě nezvratným pořádkům tohoto věku.

IV. Úkoly sboru

Smyslem místního sboru je pak tedy to, aby byl ostrůvkem, v němž si navzájem pomáháme žít již nyní ve stylu nadcházejícího Božího království. Jan Konzal shrnuje funkce místního sboru čtveřicí řeckých slovíček a) *koinónia* (společenství), b) *leitourgia* (bohoslužba), c) *diakonia* (služba lidem okolo) a d) *martyria* (svědectví). Tuto čtveřici považují za geniální svým obsahem, ale i svým pořadím. Sbor je tedy v prvé řadě společenstvím ospravedlněných hříšníků – s důrazem na všech třech slovech. Jeho prvním úkolem je liturgie, bohoslužba, oslava Pána Boha, kvůli níž jsme byli stvořeni. K funkci sboru jako předjímky Božího království patří uzdravující přítomnost v rámci obce, tedy diakonie. A teprve na posledním místě přichází svědectví, tedy zvěstování. Jeho věrohodnost ovšem vyrůstá z předchozích tří oblastí – a (jak napovídá obecně srozumitelný význam slova *martyria*) testuje se ochotou k oběti. Uvedené čtyři funkce představují příhodnou mřížku pro úvahu o fungování sborů, seniorátů i celé církve, pro přemýšlení o způsobech správy, o obsazování odpovědných míst, ale také o myšlenkových stereotypech, které naši práci poznamenávají.

V. Ztráta přítomného času

Mně osobně ukazuje zmíněná čtveřice zejména na jeden specifický myšlenkový stereotyp, postihující ČCE víc než jiné církve. Je jím ztráta přítomného

času, oslabená schopností vnímat a vzít vážně sebe samy před Boží tváří. Historizující mentalita ČCE vyvažovaná občasnou deklarativní eschatologií spolehlivě umrtví prorockou otázku, co po mně chce živý Hospodin právě teď, co chce dnes Hospodin po našem sboru či naší církvi. Tématem sborových shromáždění od pondělí do neděle i aktivit během roku je jen výjimečně duchovní život, tedy ono „že“ a „jak“ jdeme před Boží tváří. Vymizela svědectví, místo pro sdílení dilemat, zklamání i radostí spojených s hledáním Boží vůle. Kázání jsou nejednou pouhým výkladem Písma, namísto aby nám v nich Písmo vykládalo naši přítomnost (líbí se mi průměr Bible jako mapy: mám ji studovat a znát, abych se dovedl orientovat v terénu života. Orientovat se podle mapy znamená identifikovat krajinu okolo se symbolickým obrazem na mapě). Na riskantní cestu bohoslužeb jako prožitku přítomné chvíle bychom se myslím mohli pustit mnohem snáz, kdybychom nepoztráceli klasickou křesťanskou liturgii, rámeček, který připomene základní křesťanská východiska, ale dá prostor také přítomnému okamžiku.

VI. Vzájemné tázání

Když zde tolik velebím přítomný čas, chci nakonec využít vzácného okamžiku setkání dvou skupin kritických vůči hlavnímu proudu svých církví, v tomto si podobných, ale současně ve svých požadavcích nejednou přímo protichůdných, a vyslovit za každou z nich několik otázek, které by mohla položit vždy jedna té druhé.

VI. a) Komuniální církev by se mohla Coeny zeptat:

– Jak se vám daří vtáhnout do liturgické a duchovní

obnovy církve laiky? Jak přitom spolupracujete se staršovstvy? Nezvětšuje liturgie vzdálenost mezi kazatelem a sborem?

- Proč jsou pro vás důležité liturgické oděvy ordinovaných?

- Proč pěstujete právě luterskou a ne anglikánskou, Boušeho či jinou formu liturgie?

- Záleží na stylové čistotě liturgického projevu? Nejsme mnohem spíše voláni k poučenému eklekticismu, zapojenému do služby komunikace evangelia?

- Usilujete o interkomunio s římskokatolickou církví?

- Má pro vás římský biskup funkci reprezentanta všech (západních) křesťanů? Nebo vůbec nějakou?

VI. b) Coena by se mohla komuniální církve zeptat:

- Proč vám tolik vadí lidová církev? Nešlo by využít

infrastruktury lidové církve a podle možností ji naplnit životem? Nelze v lidových farnostech budovat žhavá jádra?

- Má u vás místo člověk, který se nechce angažovat ani za nic ručit, ale hledá anonymní azyl?

- Jak se vám daří předávat štafetu víry druhé a třetí generaci?

- Jakou má v komuniální církvi funkci ordinovaná služba?

- Spojujete ordinovanou službu s placenou profesí?

- Když potlačíte hierarchii, kdo ručí za čistotu učení?

- Když potlačíte hierarchii, jak zamezíte štěpení, rozmlíškám a dominanci silných jedinců?

Petr Sláma

Předneseno na setkání Coeny 21. října 2011 v Soběhrdech

jako koreferát k přednášce biskupa Jana Konzala

(http://www.rkckomunio.cz/Konzal_

o_komunialni_forme_cirkve)

JEŠTĚ K MAŠÍNŮM

Co by mělo zaznít

Vítězství nad zlem je v Kristu

Marek Zikmund se ve svém pohřebním rozloučení - dokonce je to nadepsáno jako kázání - se Ctiradem Mašínem pokouší účelově sloučit několik myšlenkových proudů. A ono to nejde.

1. Biblický text a jeho poselství - text: 1 Pt 3,10 - 14, dle mého názoru, svévolně vybraný a účelově použitý. Zikmund je přesvědčen o tom, že Ctirad Mašín je spravedlivý, ergo najde text o spravedlivém a ten přistřihává daným potřebám. Nějak mu uteče kontext - v předcházejících verších najdeme tato slova: „8. Nakonec pak: Všichni buďte jedné mysli, soucitní, plní bratrské lásky, milosrdní a pokorní, 9. neodplácejte zlým za zlé ani urážkou za urážku, naopak žehnejte; vždyť jste byli povoláni k tomu, abyste se stali dědici požehnání,“ která se jistě nehodí k učiněnému násilí. To je svévolně zamlčeno. Právě tak text následující, který mluví spíše o násilí, které je či bude číněno adresátům Petrova dopisu, nijak

nekorresponduje s postoji zmíněné odbojové skupiny: „18. Vždyť i Kristus dal svůj život jednou provždy za hříchy, spravedlivý za nespravedlivé, aby nás přivedl k Bohu. Byl usmrčen v těle, ale obživen Duchem.“ Kristus obětuje sebe, nikoli druhé.

Ale už pečlivá exegeze veršů vytržených z kontextu by nás jistě zavedla jinak než k závěrům Zikmundovým. Vybrané verše jsou citací 34. žalmu, který odkazuje k určité situaci Davidova života. Ten žalm (pozor, v ekumenickém překladu chybně přeloženy verše 14. a 15. - jako by šlo o informaci o spravedlivém, ale je to výzva, imperativ zpívajícího sobě samému) je žalmem kajícím a podivným způsobem relativizuje dokonce i Davidovy slavné válečnické úspěchy.

2. Myšlenky Americké ústavy jsou jistě podnětné a bereme je na vědomí. Zároveň ovšem jako křesťané bychom měli alespoň tušit, že jejich duchem není křesťanství, ale osvícenství,

ba přímo svobodné zednářství. Pak také takové velké pojmy, jako je pravda a svoboda, se nekryjí zcela a jednoznačně s pojmy křesťanskými. A tak bez lítosti konstatuji, že křesťanským ideálem není kovboj s kolty zavěšenými přehluboko, co se z nich ještě kouří, protože právě nasypal olovo do prašivých těl bandy darebáků, ale Ježíš Kristus ukřižovaný.

Řeknu-li to ještě jinak: podmínkou křesťanovy svobody je Právo, nikoli právo, totiž Smlouva s Hospodinem, v našem případě smlouva uzavřená na Golgotě tím nejjasnějším způsobem. Tuto smlouvu žije i vzhledem ke svým nepřátelům, a to i svým tělem, a to tak, že pro ni i trpí. Tedy on, nikoli druzí.

3. Ale nejsem zatvrzelý pacifista. Jsou jistě situace, ve kterých je nutno vzít do ruky zbraň a stát zřetelně na jedné či druhé straně. Příkladem se nabízí mnoho a jsme za ně skutečně vděční, a dokonce snad na ně i hrdi. Mám vlastní příběh, ale je příliš komplikovaný, proto používám jiný, který mi sdělil jeden přítel: v Drážďanech se v Kreuzkirche každý pátek před polednem konají komorní bohoslužby. Tuhle tradici založili dva pánové – jeden Němec a druhý Angličan. Oba letci. Němec bombardoval Coventry a Angličan

Drážďany. Ty bohoslužby znamenají pokání a smíření a já smekám před tím Angličanem, který stál jistě na dobré straně za druhé světové války. A smekám i před tím Němcem, protože svou hanbu si staví před oči. Ale umírali lidé. Tam i tam. A to je zlé a nedá se než činit pokání a hledat smíření. Žel, bratří Mašínové, alespoň pokud víme, nad tím, co dělali, a všimněte si prosím, že nerozebírám, zda to tak být muselo, či nemuselo, zda to směli, či nesměli podle haagské úmluvy učinit, nikdy žádnou lítost neprojevili. Naopak, i ve vysokém věku tvrdili, že tak to bylo správné a že ti mrtví byli prostě a jednoduše nepřátelé a s těmi se musí udělat krátký proces. Skutečně nemám jiných zpráv než tato jejich veřejná prohlášení. A to je mi líto.

4. Představa o dobru a zlu, jak nám ji Zikmund předkládá, má s křesťanstvím, myslím, pramálo společného. Je to představa manicheismu a my se jí nemusíme nechat děsit a ovládat. Zlo je totiž sofistikovanější věc, než jak to předkládá Zikmund, ale vítězství nad ním je v Kristu.

Z výše uvedených důvodů jsem oním rozloučením – kázáním zklamaný a roztrpčený. A neospravedlňuje je ani touha mít idoly svobody. Mrzí mne, že jsem tohle musel psát. Tomáš Molnár

Daruji předplatné Českého bratra na rok 2012

**Potvrzení o dárkovém předplatném
zašle redakce**

mně
obdarovanému

Údaje pro zaslání faktury

Jméno a příjmení

Ulice

PSČ, obec

Tel. e-mail

Datum, podpis

www.e-cirkev.cz, Český bratr

**Dárkové předplatné zašlete
na adresu**

Jméno, příjmení

Ulice

PSČ, obec

Tel., e-mail

Tento kupon zašlete prosím na adresu
Redakce Českého bratra
Jungmannova 9, p. p. 466
111 21 Praha 1

S žalmy po těžkých cestách

Žalmy jsou starozákonní knihou, která se snad nejvíce podílela na utváření křesťanské zbožnosti. Tato sbírka, z níž Nový zákon cituje celkem stošestnáctkrát, po Židech poskytla i křesťanům základní vzory soukromé i liturgické modlitby, ba co víc, dodnes nám nabízí základní rejstřík situací, v nichž se může věřící člověk ocitnout, a postojů, které může zaujmout. A přesto jsou žalmy, nad nimiž (my i mnozí Židé) pocítujeme jisté rozpaky. Jsou ve slušné společnosti jaksi „zapovězené“: nečtou se v kostele, nezpívají se v písních, nejsou součástí breviáře. Je zásluhou nakladatelství Mlýn, že překladem knihy proslulého lausannského starozákonníka Thomase Römera (nar. 1955) toto téma nově otvírá i pro české čtenáře.

Römer se v knize zabývá dvěma skupinami žalmů, které český podtitul definuje jako žalmy beznaděje (v nadpisu první části knihy jsou ovšem poněkud nekoherentně nazvány žalmy úzkosti) a žalmy pomsty. Originál poukazuje na pohoršlivost těchto náboženských textů mnohem otevřeněji: kniha má ve francouzštině podtitul *Od Božího mlčení k Božímu násilí*.

V žalmech úzkosti mluvíci uprostřed trápení zahrnuje Boha výčitkami, že neodpovídá, že jedná nepochopitelně („Vrháš mě do prachu smrti!“), že nezachraňuje své věrné, nejde na pomoc tomu, kdo k němu volá – „A tak, Hospodine, až dokdy?“ Mnohý tradičněji smýšlející křesťan si tu klade otázku, zda se něco takového vůbec smí, na Pána Boha se zlobit. Nejen ho prosit, ale vést s ním při.

V žalmech pomsty je zase Bůh vyzván, aby sám či prostřednictvím někoho jiného zúčtoval

s nepřáteli svého lidu, a to často způsobem, který je nejen dosti krutý (třífštěním nemluvnat o skály), ale v němž má žalmista navíc ještě očividné zalíbení (těší se, jak si omyje nohy v krvi svévolníka). Tato pomstychtivost působí v době silícího náboženského fundamentalismu tak nemístně, že by ji z Bible nejraději škrtla snad většina z nás. Nejsme ovšem v dějinách církve první: když stará církev kdysi ve sporu s Markionem rozhodla, že Starý zákon se z Bible vyřazovat nebude, řekla tím ne i všem dalším pokusům o to, být „zbožnější“ a „duchovněji“ než Židé. Řešení je tedy třeba hledat jinde.

Römer ve svém výkladu vychází z přesvědčení, že nejhorší věci se rodí z nedostatku komunikace: skutečná beznaděje se rodí z pocitu, že jsme na věci sami, stejně jako se násilí rodí tam, kde se člověk nedokáže domluvou přenést přes rozdílnost a nerovnost. Zoufalství ani hněv jistě nejsou křesťanské ctnosti, obojí ale patří k člověku a k tragickým situacím, v nichž se ocitá – Römer opakovaně poukazuje na šoa, na život v nacistickém Německu a v koncentračních táborech. Žalmy úzkosti a pomsty jsou v knize žalmů spíše ojedinělé, jako jsou spíše ojedinělé okolnosti, z nichž se zrodily. Dějí-li se však zlé věci, otevřený rozhovor s Hospodinem – do něhož vstupujeme celí, i se svými nejhlubšími bolestmi a selháními – přináší úlevu, útěchu, a co víc, obnovuje vztah s Hospodinem a vede trpícího k proměně: ten, který nás přijímá takové, jací jsme, nakonec přece zasluhuje důvěru, a ten, v jehož ruce svěřujeme svou touhu po pomstě a znovunastolení spravedlnosti, dokáže vést věci k lepším koncům, než k jakým jsme je plni hněvu schopni nasměrovat my.

Jak říká v závěru útlé, sdělné, ale mimořádně poučné knížky autor, „důvěra je opravdová jen tehdy, když dovede vyjádřit a necenzuruje také zážitky utrpení či opuštěnosti, když je vysloví, vykřičí a zahrne do nich Boha. Může to hraničit až s rouháním, ale biblický Bůh snese, když mu řekneme všechno.“

Sárka Grauová

RÖMER, Thomas: *Zapovězené žalmy*.

Modlitby beznaděje a pomsty

Jihlava: Mlýn, 2010, 80 s. 89 Kč

ISBN: 978-80-86498-36-2

Vyhasínání mozku Martina Kleina

Dg.: Alzheimerova nemoc

„Bože můj, co bych si bez ní v této situaci počal (A nejhorší na tom je, že si nedovedu přesně představit, co to znamená; v téhle situaci)... A ještě míň si troufám začít o tom s Věrou mluvit. Možná je to jen dočasné, možná se to všechno ještě vrátí. Vzpomínky se někdy na čas vytratí jako slova, ale úplně zmizet přece nemůžou. Jenže co to vlastně jsou, ty vzpomínky. Něco jako sny...“ (s. 20)

Martin Klein žije se svou ženou Věrou v hezkém manželství už mnoho let. Ale s přibývajícím věkem se něco mění. Cizí žena v cizím pokoji... Zapomenutá kniha, ztracená cesta, neznámé obličejové známých lidí, nesrozumitelný svět... Manželka, děti, pečovatelka, doktor, opravář, kolegové z dávného zaměstnání, svatební fotky... Kdo to může být...? Věci, které byly jasné, nedávají smysl, nezapadají do sebe. Voda na sporáku vaří, ale pan Klein na to zapomněl. Zrovna rozbíjí židli okno, nechápe, proč ho doma zamkli...

Dg.: Alzheimerova nemoc.

Knihu nizozemského spisovatele J. Bernlefa se od svého prvního vydání v roce 1984 dočkala padesáti dalších vydání. Zdá se, že téma stárí a obtíží, které s sebou přináší, je v Nizozemsku aktuální. A nejen tam. I pro nás je užitečné nechat se vtáhnout do světa mizející paměti, duševní křehkosti. Jiřina Šiklová v doslovu ke knize píše: „Tělesnou křehkost stárí chápeme, té duševní se děsíme.“

Knihu se dívá na svět očima pana Kleina. Zpočátku si hlavně on sám uvědomuje, že se něco mění, a dělá mu to starosti. Ke konci knihy je text spíš útržkovitý, na stránkách před sebou máme jakoby záblesky myšlenek, otázek, tápeme v textu asi podobně, jako tápe životem pan Klein.

Při četbě se mi trochu neuspořádaně honí hlavou myšlenky a otázky. Co činí člověka člověkem? Co je to lidská důstojnost, co vydrží pevný vztah...?

„Bože můj, co bych si bez ní v této situaci počal?“ (s. 20)

Povzdech Bože můj! – kam jinam se obrátit, když se mi svět stává nesrozumitelným. A já jemu taky. Kam jinam se obrátit, když mě můj milý člověk nepoznává... Bože můj...

A ta druhá část věty: „co bych si bez ní počal?“ – ano, jak je dobře, že pan Klein má svou milou věrnou ženu vedle sebe...

Bože můj, mají to oba těžké.

Lenka Řidzoňová

BERNLEF, J.: Vyhasínání mozku Martina Kleina

Beroun: Za tratí 2010, 136 s. 170 Kč. ISBN 978-80-904335-2-6

OZNÁMENÍ

Kazatelka s 27 lety praxe hledá farářské místo na plný úvazek.

Dostupnost služby hromadnou dopravou nebo na malém motocyklu podmínkou. Městské prostředí vítáno.

Kontakt: 737 864 475.

Cesta církve

Od roku 2009 vydává ČCE každoročně jeden díl *Cesty církve*. Letos vyjdou dokonce díly dva. Brožury je možné koupit v Kalichu nebo prostřednictvím e-shopu. Jeden díl stojí 70 Kč, všechny díly najednou (i s IV., který vyjde během prosince a bude stát asi 90 Kč) lze s výhodou pořídit za 240 Kč.

Cesta církve I

Publikace je výsledkem práce členů a spolupracovníků komise ustanovené v roce 2006 31. synodem ČCE a vedené Pavlem Hlaváčem. Mapuje cestu naší církve v poválečných letech 1945–1947, v letech stalinského teroru 1948–1956, v letech postupné liberalizace 1957–1967, za Pražského jara 1968–1969, v letech „plíživé normalizace“ 1969–1977 a nakonec v období postupné destrukce komunistické, totalitní moci v letech 1978–1989. Reflexe a vzpomínky jsou od Jiřího Piškuly, Olgy Navrátilové, Petera Moréeho, Martina Šimsy, Vojena Syrovátky a Petra Brodského.

Cesta církve II

Komise pod vedením Pavla Hlaváče v tomto dílu podle úkolu stanoveného synodem publikuje nové poznatky a nová hodnocení na základě materiálů, které se objevily v archívech státních institucí, ve sborech a v ekumeně po roce 1993. Tento svazek přináší stati Pavla Hlaváče o vězňenských farářích, Jiřího Piškuly k zákonu o rodině z roku 1963, Petry du Toit o církevním tisku v letech 1948–1956, J. B. Šourka o evangelických brigádách. Darja Kocábová vzpomíná na někdejší poměry života naší církve a společnosti. V závěru uveden dokument o odsunu Němců.

Cesta církve III

Další svazek přináší články ke evangelickým dějinám padesátých let 20. století. Ve třech oddílech se věnuje vězňenským farářům, analyzuje dění a hledání ČCE bezprostředně po převratu v únoru 1948, rozebírá vztahy mezi prof. J. L. Hromádkou a představiteli komunistického režimu na základě jejich korespondence a dále přináší mj. Prohlášení XI. synodu ČCE z roku 1953 o církvi v komunistickém systému i dva dopisy studentů teologie a farářů z roku 1956, adresované prezidentu Antonínu Zápotockému.

Cesta církve IV. Evangelické brigády

Čtvrtý svazek řady přibližuje brigády evangelické mládeže, jak je zažila řada generací mladých lidí v padesátých až osmdes-

sátých letech minulého století. Brigády měly svůj specifický slang, svůj hudební repertoár, své vlastní anekdoty a svou poezii – doslova i obrazně. Brigády účastníky ovlivnily na celý život. Z jejich vzpomínek a fotografií připravily brožuru s Pavlem Hlaváčem tři ženy: „matka brigád“, nestárnoucí devadesátice Marta Kačerová a dvě zasloužilé brigádnice, redaktorka Pavla Loucká a Líba Eliášová (velká Korki).

více na: www.e-cirkev.cz

Slova útěchy

Kniha *Slova útěchy* je do jisté míry populárním výkladem díla dánského filozofa Sorena Kierkegaarda a úvahou o smyslu útěchy a soucitu v lidském životě. Autor, známý protestantský farář a spisovatel, se Kierkegaardovým dílem a myšlením zabýval po celý život a pro jeho existenciální závažnost se rozhodl zpří-

stupnit jej široké čtenářské obci. Vychází z Kierkegaardových útěšných dopisů přátelům a známým, především však z dopisu těžce nemocné švagrové, které obsahují mnoho stěžejních Kierkegaardových myšlenek týkajících se lidské existence na cestě k niternosti – sebeuskutečnění. Autor tyto myšlenky rozvíjí, srovnává s dalšími úryvky z Kierkegaardových děl, především ze *Skutků lásky* a *Vzdělavatelných řečí*, uvádí je do kontextu se současným životem a světovou literaturou. Činí tak naléhavě a s vnitřní zaujatostí, v osobní, a díky tomu velmi přesvědčivé podobě.

MØLLEHAVE, Johannes: *Slova útěchy*.
Praha: Kalich 2011. 208 s.
ISBN: 978-80-7017-160-8

OZNÁMENÍ

Hledám osobní asistenci

Je mi 33 let, jsem kvadruparetička, totálně závislá na pomoci jiných 24 hodin denně. Bydlím v Praze 9 – Běchovicích. V bytě mám dva malé pejsky a na stropě zvedák vedoucí z ložnice až do sprchy. Také pracuji a v rámci možností jsem aktivní, a to pouze pusou a údernými slovy. Troufnete si na mě? Jsem hodně vysoká, také potřebuji přebalovat, ale veškeré zvedání zvládá zmiňovaný stropní zvedák. Pořád je o čem mluvit a čemu se smát. Život invaliditou nekončí.

Monika Henčlová, telefon 603337257,
e-mail: henclovam@seznam.cz

OZNÁMENÍ

Pracovní místo školního faráře

pro Střední odbornou školu sociální – Evangelické akademie
v Náchodě nabízí Synodní rada ČCE.

Očekáváme zejména: aktivní účast na životě školy – spolupráce i s vedením, s pedagogy, s výchovným poradcem, s psychologem, s pedagogickou poradnou, krizovými centry apod. Školní farář má roli zprostředkovatele či mostu mezi všemi, kteří se školou bytostně či okrajově souvisejí. Dobře komunikuje a ochotně pracuje v týmu.

Požadujeme: způsobilost k ordinované službě kazatele, dle Řádu pro kazatele ČCE, čl. 3. Jde o místo kazatele povšechného sboru, které podléhá volbě synodem.

Nabízíme: pestrou a smysluplnou práci ve vstřícném prostředí. Možnost profesního růstu i díky seminářům a kurzům. Metodickou pomoc ze strany seniorátu a Ústředí Evangelické akademie. Bydlení v místě školy. Dále dle Řádu pro kazatele ČCE, čl. 2. Práva a nároky kazatele.

Pro další informace se obraťte na Pavla Kašpara, člena Synodní rady ČCE; e-mail: kaspar@e-cirkev.cz

Nástup: 1. září 2012

V případě zájmu zašlete do 1. února 2012:

- 1) životopis
- 2) motivační dopis
- 3) koncepci práce spirituála
- 4) výpis z rejstříku trestů.

Na adresu:

Českoobratrská církev evangelická
Ústředí Evangelické akademie
Jungmannova 9, P. O. Box 466
111 21 Praha 1

Ekologická sekce České křesťanské akademie

zve na úterý 13. prosince 2011 od 17.30 do přízemí kláštera Emauz (Praha 2, Vyšehradská 49) k adventnímu setkání, při němž se ve světle poselství o Boží lásce a zájmu o svět chceme ohlédnout za dosavadní činnosti sekce a uvažovat o tom, co bychom v budoucnosti mohli a měli dělat.

Český rozhlas

Portál náboženského vysílání Českého rozhlasu s bohatým archívem odvysílaných pořadů najdete na www.nabozenstvi.com.

Evangelický měsíčník ČESKÝ BRATR

vydává Českoobratrská církev evangelická

Chystáme:

Celoroční cyklus: Co my jako křesťané můžeme nabídnout k...

Leden – Církev a majetek

REDAKČNÍ RADA

šéfredaktorka: Daniela Ženatá
redaktorka: Gabriela Fraňková Malinová
členové: Šárka Grauová, Pavel Hanych, Jiří Hoblík, Jan Kirschner, Jan Mamula, Tomáš Pavelka, Jana Plíšková, Lenka Řidzoňová, Romana Špačková

NA OBÁLCE

foto: Daniela Ženatá

REDAKČNÍ UZÁVĚRKA

Redakční uzávěrka lednového čísla je 18. 12. 2011. Vyhrazujeme si právo nevyžádané příspěvky krátiť.

DISTRIBUCE PRO NEVIDOMÉ

elektronicky: Diakonie ČCE,
Klimentská 18, 110 05 Praha 1,
tel.: 222 316 306,
e-mail: szp@diakoniecce.cz

TISKNE

M.I.B. production service s.r.o.,
Papírenská 1, 166 11 Praha, 6
(ev. č. MK ČR E810), vychází 12x ročně,
jednotlivá čísla 25 Kč, předplatné 290 Kč,
do zahraničí 790 Kč.
Informace o předplatném
podá, objednávky rozšiřuje
(i do zahraničí) redakce

ADRESA REDAKCE A ADMINISTRACE

Jungmannova 9, p. p. 466,
111 21 Praha 1,
tel.: 224 999 236,
e-mail: ceskybratr@e-cirkev.cz,
www.e-cirkev.cz, sekce Publikace,
časopis Český bratr